

Scholing en inburgering

Een onderzoek naar de invloed van de nieuwe wet inburgering

Savannah van den Brink

Sociaal Juridische Dienstverlening

Academie Bestuur, Recht & Ruimte

Saxion Hogeschool Deventer

Datum: 23 augustus 2020

Titelpagina

Afstudeerscriptie SJD jaar 4

Datum:

Naam: Savannah van den Brink

Studentnummer: 442818

Opleiding: Sociaal Juridische Dienstverlening

Academie: Bestuur, Recht en Ruimte

Opdrachtgever: Stichting de Welle, afdeling Vluchtelingenwerk

Praktijkcoach: Henk Veenstra

Scriptiebegeleider: Coen de Heer

Samenvatting

In 2021 gaat de nieuwe wet inburgering in. Deze wet valt onder de verantwoordelijkheid van minister Koolmees. Het is de bedoeling dat statushouders hierdoor eerder kunnen instromen in de maatschappij.

Stichting de Welle, afdeling Vluchtelingenwerk Nijverdal/Hellendoorn had de wens dat er onderzoek zou worden gedaan naar de nieuwe wet om te kijken naar de effecten die deze wet zal hebben op de werkzaamheden die zij uitvoeren. De probleemstelling die hierbij is opgesteld is als volgt:

”Welke effecten heeft de nieuwe wet inburgering naar verwachting in de gemeente Hellendoorn voor de werkwijze van Stichting de Welle afdeling Vluchtelingenwerk Nijverdal/Hellendoorn met betrekking tot de scholing van statushouders?”

Het doel van dit onderzoek is duidelijkheid scheppen in de nieuwe wet en hierdoor een antwoord te geven op de probleemstelling. Hier zal ik aan het einde van de scriptie ook aan de hand van de conclusies aanbevelingen voor doen om de overgang naar de nieuwe wet soepel te laten verlopen.

De belangrijkste resultaten uit dit onderzoek zijn dat de werkzaamheden van Stichting de Welle, afdeling Vluchtelingenwerk Nijverdal/Hellendoorn verruimd moeten worden. Dit komt omdat de verantwoordelijkheid niet meer bij de statushouder zal liggen, maar bij de gemeente. Tevens komen er verschillende routes.

Voorwoord

Voor u ligt mijn afstudeerscriptie voor de opleiding Sociaal Juridische Dienstverlening te Saxion Deventer. De afgelopen maanden ben ik hier erg druk mee bezig geweest. Ik heb veel van dit onderzoek geleerd over inburgering en de vorming van een nieuwe wet.

Dit afstudeeronderzoek is uitgevoerd in opdracht van *Stichting de Welle, afdeling Vluchtelingenwerk Nijverdal/Hellendoorn*. Het onderzoek richt zich op de nieuwe wet inburgering. Ik heb specifiek onderzocht wat de effecten zijn op de werkzaamheden die worden uitgevoerd door *Stichting de Welle, afdeling Vluchtelingenwerk Nijverdal/Hellendoorn* met betrekking tot de scholing van statushouders.

Ik wil graag mijn praktijkbegeleider Henk Veenstra bedanken en de vrijwilligers die de inburgering doen binnen *Stichting de Welle, afdeling Vluchtelingenwerk Nijverdal/Hellendoorn*, Geraldine Maris en Caroline van Asselt. Daarnaast wil ik mijn scriptiebegeleider Coen de Heer bedanken voor de begeleiding en feedback.

Savannah van den Brink

Zwolle, 23 augustus 2020

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1: Aanleiding, doelstelling, probleemstelling en onderzoeksvragen	7
Aanleiding	7
Doelstellingen	8
Belanghebbenden	8
Probleemstelling	8
Onderzoeksvragen	9
Uitleg begrippen	9
Hoofdstuk 2: Theoretisch en juridisch kader	10
2.1 Zoekplan	10
2.2 Juridisch kader	11
2.2.1 Wet inburgering	11
2.2.2 Veranderopgave inburgering	13
2.3 Theoretisch kader	15
2.3.1 Zelfredzaamheid	15
2.3.2 Piramide van Maslow	17
2.4 Belangrijke bronnen	17
Hoofdstuk 3: Methodologie	19
3.1 Onderzoeksmethode	19
Betrouwbaarheid en validiteit	19
Onderzoekspopulatie	20
Hoofdstuk 4: Resultaten en Analyse	21
Welke plaats krijgt scholing van statushouders in de nieuwe inburgeringswet in vergelijking met de huidige inburgeringswet?	21
Tussenconclusie	23
Wat is de huidige werkwijze van VW Nijverdal/Hellendoorn bij scholing van statushouders en wat zijn de resultaten?	23
Tussenconclusie	24
Wat beoogt de nieuwe Wet inburgering te wijzigen wat betrekking heeft op Stichting de Welle, afdeling Vluchtelingenwerk?	24
Welke knelpunten ziet vluchtelingenwerk bij de nieuwe wet voor wat betreft scholing van statushouders en hoe kunnen deze knelpunten opgevangen worden?	25

Tussenconclusie	27
Hoofdstuk 5: Conclusies en aanbevelingen	27
5.1 Conclusie	27
5.2 Aanbevelingen	28
Literatuurlijst	29
Bijlagen	32
Bijlage 1: Interviewvragen	32
Bijlage 2: interviews	34
Bijlage 3: Analyses	62
Bijlage 4: Werkinstructie inburgering	74

Hoofdstuk 1: Aanleiding, doelstelling, probleemstelling en onderzoeksvragen

Aanleiding

De huidige inburgeringswet stamt uit het jaar 2013. Vanaf 2021 zal een nieuwe inburgeringswet van kracht zijn. Deze is aangedragen door minister Koolmees van het ministerie van Sociale Zaken. Sinds 2018 is het ministerie bezig met de veranderingsopgave inburgering. Dit gaat mede in samenwerking met Divosa en andere partijen. Divosa is de vereniging van gemeentelijke directeuren die zich bezighoudt met het sociaal domein en de ontwikkeling hierin. Zij ontwikkelen ook nieuwe kennis (Divosa, 2019). Het ministerie en Divosa vinden het belangrijk dat inburgeraars meedoen in de maatschappij. Dit kan door middel van een betaalde baan en door het leren van de Nederlandse taal. Dit moet sneller gaan en er moet eerder aan begonnen worden, maar wel moet er maatwerk en kwaliteit worden geboden. De scholing zal dan ook al beginnen in het asielzoekerscentrum en er zullen drie verschillende scholingsroutes worden aangeboden. Op dit moment is wordt de wet door de Eerste Kamer behandeld en wordt de lagere regelgeving vormgegeven. De gemeenten krijgen in deze nieuwe wet een centrale rol in de uitvoering hiervan, maar er is ook sprake van beleidsvrijheid per gemeente (Ministerie van Algemene Zaken, 2019). Regiocoördinatoren van Divosa zullen, in samenwerking met de Vereniging Nederlandse Gemeenten, gemeenten begeleiden bij het implementeren van de nieuwe wet. Zij zijn experts op het gebied van inburgering (Divosa, 2019).

Stichting de Welle is een welzijnsorganisatie in de gemeente Hellendoorn en Wierden. In de gemeente Hellendoorn voert zij ook vluchtelingenwerk uit. Dit onderdeel valt sinds 2008 onder *Stichting de Welle*. Zelfstandig bestond Vluchtelingenwerk Nijverdal/Hellendoorn al sinds 1988 als stichting. Zij begeleidt op een decentrale basis. Dit betekent dat de statushouders al gekoppeld zijn aan een gemeente en daar zijn geplaatst door het asielzoekerscentrum en vanuit hier het verdere inburgeringstraject volgen (Stichting De Welle, 2020). Gemeente Hellendoorn heeft de maatschappelijke begeleiding gedelegeerd aan *Stichting de Welle*. Dit houdt in dat de statushouder een begeleider krijgt die ondersteunt bij de start van de scholing binnen de gemeente en dit proces begeleidt en in de gaten houdt. De begeleider voert een intakegesprek, plant evaluatiegesprekken, houdt contact met taaldocenten over de voortgang van de statushouder, maakt trajectplannen en is de spil in het inburgeringstraject (Stichting de Welle, z.d.).

De begeleiding van de statushouders voor inburgering vanuit *Stichting de Welle, afdeling Vluchtelingenwerk Nijverdal/Hellendoorn* duurt nu drie jaar, aangezien de inburgeringsperiode drie jaar bedraagt. Velen halen binnen deze periode de inburgering niet. Ook komen er elk jaar weer nieuwe statushouders bij die in de gemeente Hellendoorn geplaatst worden. De nieuwe wet inburgering zal op statushouders veel effect hebben, aangezien zij de inburgering doen en dit nieuwe plan gaan uitvoeren als deelnemers. Er is maar één taalaanbieder in de gemeente Hellendoorn en deze is kleinschalig. De nieuwe wet zal een groot effect hebben op *Stichting de Welle afdeling Vluchtelingenwerk Nijverdal/Hellendoorn*. De wet moet ervoor zorgen dat de inburgering sneller zal kunnen verlopen.

De veranderingen brengen onzekerheid met zich mee over de uitvoering van de wet op het gebied van scholing. Het is voor *Stichting de Welle, afdeling Vluchtelingenwerk Nijverdal/Hellendoorn* nog onduidelijk hoe de nieuwe wet eruit gaat zien, welke knelpunten er verwacht worden en welke invloed de nieuwe wet inburgering zal hebben op de werkwijze van de Stichting.

Doelstellingen

De doelstelling van dit onderzoek is kennis verwerven over de nieuwe wet inburgering om mogelijke knelpunten voor *Stichting de Welle, afdeling Vluchtelingenwerk* op te vangen. Er wordt onderzocht welk belang er in de nieuwe inburgeringswet aan scholing wordt gehecht, wat de huidige werkwijze bij *Stichting de Welle, afdeling Vluchtelingenwerk* is en hoe deze veranderd moet worden om aan te sluiten bij de nieuwe inburgeringswet.

Belanghebbenden

De belanghebbenden van dit onderzoek zijn de vrijwilligers en medewerkers van *Stichting de Welle, afdeling Vluchtelingenwerk*, de gemeente Hellendoorn en de statushouders in de gemeente Hellendoorn.

Probleemstelling

Welke effecten heeft de nieuwe Wet inburgering naar verwachting in de gemeente Hellendoorn voor de werkwijze van *Stichting de Welle afdeling Vluchtelingenwerk Nijverdal/Hellendoorn* met betrekking tot de scholing van statushouders?

Onderzoeksvragen

Om tot een eenduidig antwoord te komen op de probleemstelling zijn de volgende deelvragen opgesteld.

1. Welke plaats krijgt scholing van statushouders in de nieuwe inburgeringswet in vergelijking met de huidige inburgeringswet?
2. Wat is de huidige werkwijze van Stichting de Welle, afdeling Vluchtelingenwerk Nijverdal/Hellendoorn bij scholing van statushouders en wat zijn de resultaten?
3. Wat beoogt de nieuwe Wet inburgering te wijzigen wat betrekking heeft op Stichting de Welle, afdeling Vluchtelingenwerk?
4. Welke knelpunten ziet Vluchtelingenwerk bij de nieuwe wet voor wat betreft scholing van statushouders en hoe kunnen deze knelpunten opgevangen worden?

Uitleg begrippen

Statushouders – Een **statushouder** is een asielzoeker met een verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd.

Inburgering - Inburgering is de startende fase van integratie van vluchtelingen en migranten in de Nederlandse maatschappij. Hierbij wordt gestreefd nieuwkomers door een intens programma zo snel mogelijk een vorm van zelfredzaamheid te laten bereiken door middel van het leren van de Nederlandse taal en door te participeren in de samenleving. Hiermee wordt al begonnen in het asielzoekerscentrum voordat de statushouder in de gemeente wordt geplaatst.

Decentrale begeleiding – **Decentrale begeleiding** is de begeleiding die aan statushouders wordt gegeven zodra zij zijn verhuisd van het asielzoekerscentrum naar de gemeente waaraan zij zijn toegewezen.

Deskresearch – **Deskresearch** is onderzoek doen door middel van beschikbare informatie. Deze informatie wordt verzameld en geanalyseerd

Kamerbrief – Een **Kamerbrief** is een brief gericht aan de Tweede Kamer met informatie omtrent de stand van zaken.

Hoofdstuk 2: Theoretisch en juridisch kader

2.1 Zoekplan

Zoekvragen:

- Wat zijn statushouders?
- Wat is inburgering?
- Wat zijn de verschillen tussen de nieuwe en huidige wet inburgering?
- Hoe komt de nieuwe wet inburgering eruit te zien?
- Wat is zelfredzaamheid?
- Wat is decentrale begeleiding?

Zoekmachine:

- Google
- Google Scholar
- Kluwer Navigator
- Overheid.nl
- Narcis

Zoektermen:

- Inburgering
- Statushouders
- Veranderopgave inburgering
- Wet inburgering
- Kamerbrief inburgering
- Scholing statushouders
- Begeleiding statushouders
- Ketenpartners inburgering
- B1-route
- Z-route
- Onderwijsroute
- Alfabetisering

2.2 Juridisch kader

Het juridisch kader omvat de huidige en nieuwe inburgeringswet. De nieuwe inburgeringswet is nog niet ingevoerd, maar is een wetsvoorstel van de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Specifiek worden de bepalingen in de wet met betrekking tot scholing binnen de gemeentes belicht. Deze bepalingen zijn opgenomen in het wetsvoorstel, de memorie van toelichting en de bijbehorende Kamerstukken die regelmatig uitgewisseld worden binnen de regering en het parlement (Ministerie van Algemene Zaken, 2018).

2.2.1 Wet inburgering

Sinds 1996 bestaat er een inburgeringsbeleid voor nieuwkomers. In 1998 is het inburgeringsprogramma verplicht geworden voor nieuwkomers. In 1999 is dit met terugwerkende kracht ingevoerd voor mensen die al langer in Nederland wonen. Als de statushouder hier niet aan deelnam, konden de nieuwkomers bestraft worden met een boete. Helaas werd het gewenste resultaat niet bereikt. Hierdoor ontstond er een nieuwe wet in 2007. Hierbij stond de eigen verantwoordelijkheid van de nieuwkomers en oudkomers centraal. Het was meer resultaatgericht. De statushouders moesten zelf de inburgeringscursussen inkopen. Dit was erg lastig en hierdoor hebben gemeentes een regierol gekregen en deze gingen inburgeringsprogramma's aanbieden. De huidige wet is in 2013 ingevoerd om de verantwoordelijkheid meer bij de inburgeraar te leggen en bezuinigingen mogelijk te maken (Kamerstukken 2 2019/20, 35483, 3 MvT).

In de Wet Inburgering staat het kader voor de huidige inburgering. Het doel van de Wet Inburgering is zo snel mogelijk integreren in de Nederlandse samenleving. Een statushouder moet binnen drie jaar de inburgering behalen door voor de examens een voldoende te halen. De cursussen kunnen worden bekostigd met het sociale leenstelsel van Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO). De lening wordt kwijtgescholden als een statushouder binnen drie jaar het inburgeringsdiploma haalt. Gemeentes hoeven alleen nog maar de maatschappelijke begeleiding te organiseren. De eerste resultaten uit 2016 waren zorgelijk: maar 32% van de statushouders had aan de inburgering voldaan. Hierdoor zijn er vanaf 2016 weer wijzigingen in de wet aangebracht. Het budget voor maatschappelijke begeleiding is verhoogd en gemeentes moesten meer begeleiding bieden bij het kiezen van een inburgeringscursus. Door de toename van het aantal asielzoekers in 2016 kwam er een hogere druk op het stelsel. Hierdoor heeft de regering meerdere nieuwe maatregelen ingevoerd. Ze gingen eerder de competenties en de werkervaring in beeld brengen met het oog op toeleiding naar onderwijs en werk. Ook werd de voorinburgering ingesteld in de asielzoekerscentra. Het keurmerk Blik op Werk werd ingesteld om fraude met inburgeringscursussen tegen te gaan. Deze veranderingen hebben ervoor gezorgd dat in 2019 74% van de statushouders geslaagd is (Kamerstukken 2 2019/20, 35483, 3 MvT).

Het artikel dat op dit moment een opdracht geeft aan Stichting de Welle is artikel 18 van de wet inburgering. Dit betreft de maatschappelijke begeleiding.

Wat onder maatschappelijke begeleiding verstaan moet worden, wordt verder uitgewerkt in artikel 5.1 Besluit Inburgering. De maatschappelijke begeleiding omvat praktische hulp bij het regelen van basisvoorzieningen, hulp bij het starten van de inburgering en het stimuleren van participatie en integratie door begeleiding en coaching en kennismaking met maatschappelijke organisaties (Overheid, 2020). Deze opdracht wordt op dit moment vervuld door Vluchtelingenwerk Nijverdal/Hellendoorn door middel van het spreekuur, de huisbezoeken en diverse projecten.

De regering heeft geconcludeerd dat de integratie nog niet snel genoeg gaat. Hierdoor zal de wet inburgering vernieuwd worden (Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid 2, 2020)*Relatie tot het onderzoeksonderwerp*

Het is van belang om te kijken naar de huidige inburgeringswet, zodat duidelijk wordt welke wijzigingen in het wetsvoorstel zijn opgenomen. Daarnaast zijn de Kamerbrieven van belang voor het onderzoek. De wet inburgering bevat de algemene bepalingen. Bij algemene maatregel van bestuur (hierna: AMvB) kunnen nadere regels worden gesteld. Deze regels zijn verder uitgeschreven in het Besluit inburgering, dat een AMvB is (Overheid, 2020).

2.2.2 Veranderopgave inburgering

Statushouders worden geacht zo snel mogelijk mee te doen in de samenleving. Door middel van de evaluatie van de Wet inburgering en het nieuwe regeerakkoord “Vertrouwen in de Toekomst” wordt het huidige inburgeringsstelsel grondig herzien. Het nieuwe beleidsdoel van de Wet inburgering is volgens de memorie van toelichting (hierna: MvT) dat inburgeringsplichtigen vanaf de start van het inburgeringstraject het voor hen hoogst haalbare taalniveau (liefst niveau B) halen en kennis van de Nederlandse maatschappij opdoen, in combinatie met gerichte inspanningen op participeren naar vermogen (Kamerstukken 2 2019/20, 35483, 3 MvT). Om dit te bereiken moet er op tijd en voortvarend gestart worden met de inburgering, zonder dat het maatwerk en de kwaliteit verloren gaan. Gemeenten krijgen de regie, maar inburgeringsplichtigen blijven verantwoordelijk (Kamerstukken 2 2019/20, 35483, 3 MvT).

Minister Koolmees heeft in een Kamerbrief aangekondigd dat het inburgeringsbeleid veranderd moet worden. Dit wordt uitgewerkt in samenwerking met de VNG en Divosa. Door middel van de Kamerbrieven veranderopgave inburgering wordt de nieuwe wet vormgegeven (Ministerie van Algemene Zaken, 2019). Het doel van deze nieuwe wet is zo snel mogelijk volwaardig meedoen in de Nederlandse samenleving (Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid 2, 2020).

In het wetsvoorstel geeft een aantal specifieke artikelen opdracht aan de gemeente en mogelijk aan Vluchtelingenwerk Nijverdal/Hellendoorn. Volgens de Aanbestedingswet 2012 kan de gemeente een overheidsopdracht plaatsen waarop stichtingen en bedrijven zich kunnen inschrijven. Werkzaamheden worden dan aanbesteed aan een andere organisatie. Dit kan Stichting de Welle zijn. De volgende artikelen uit de nieuwe Wet inburgering 202 geven opdracht aan de gemeente c.q. Stichting de Welle (Tweede Kamer, 2020):

Artikel 13 Maatschappelijke begeleiding: statushouders moeten vanaf de dag van de inschrijving in de basisregistratie personen praktische hulp en voorlichting van de basisvoorziening kunnen krijgen.

Artikel 14 Brede intake: de inburgeringsplichtige wordt opgeroepen voor een brede intake om de mogelijkheid te onderzoeken van het voldoen van de inburgeringsplicht.

Artikel 15 Persoonlijk plan Inburgering en Participatie: de leerroute moet worden vastgesteld. Tevens moet er worden gekeken welke ondersteuning en begeleiding nodig is. De intensiteit van het participatieverklaringstraject en de module Arbeidsmarkt en Participatie worden vastgesteld in de Persoonlijk plan Inburgering en Participatie

Artikel 17 Voortgang: de inburgeringsplicht wordt gevolgd. Mocht de inburgeringsplicht niet worden behaald in de vastgestelde tijd van de PIP, dan kan de termijn opnieuw worden vastgesteld en het niveau worden verlaagd.

Relatie tot het onderzoeksonderwerp

Dit juridisch kader is van belang, omdat *Stichting de Welle, afdeling Vluchtelingenwerk Nijverdal/Hellendoorn* vragen heeft over de effecten van het nieuwe wetsvoorstel met betrekking tot scholing in de gemeenten. Deze wet is op dit moment nog in ontwikkeling, dus er kan gedurende het onderzoek het een en ander veranderen. Dit zal dan ook een deel van de problematiek zijn die ik ga tegenkomen. De wet en de verdere regelgeving zijn nog heel veranderlijk. Belangrijke bronnen voor mijn juridische kader zijn: Divosa, VNG en het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (hierna: ministerie SZW). Het ministerie SZW is de vormgever van de wet en raadpleegt hierbij Divosa en de VNG. Hierbij zal ik voornamelijk gaan kijken naar de verschillende leerroutes namelijk de B1- , Z- en onderwijsroute. Deze routes worden later besproken. Op dit moment bestaan deze routes niet, dus dit zal een hele verandering worden. Vaak wordt het niveau B1 in de huidige inburgering ook niet behaald door de huidige statushouders (Ministerie van Algemene Zaken, 2019). De wetsartikelen in het wetsvoorstel kunnen de *Stichting de Welle, afdeling Vluchtelingenwerk Nijverdal/Hellendoorn* ertoe nopen haar beleid aan te passen. Door deze wetsartikelen weet Stichting de Welle wat zij kan verwachten. *Stichting de Welle, afdeling Vluchtelingenwerk Nijverdal/Hellendoorn* is al verantwoordelijk voor de maatschappelijke begeleiding. In artikel 13 worden deze door de Stichting nu reeds uitgevoerde verantwoordelijkheden genoemd. Verder zal zij moeten kijken naar de genoemde artikelen om het beleid aan te passen. De verantwoordelijkheid voor *Stichting de Welle, afdeling Vluchtelingenwerk Nijverdal/Hellendoorn* wordt vergroot. Bij een aanbesteding zal *Stichting de Welle, afdeling Vluchtelingenwerk* ook een brede intake moeten houden met de statushouders en een Persoonlijk plan Inburgering en Participatie per statushouder moeten opstellen.

2.3 Theoretisch kader

2.3.1 Zelfredzaamheid

Figuur 1: Zelfredzaamheidsmatrix

De zelfredzaamheidsmatrix is een model dat inzichtelijk maakt welke stappen nodig zijn om iemand in zijn eigen kracht te laten staan. Deze matrix bestaat uit drie verschillende stappen:

1. Intensieve en specialistische ondersteuning
2. Toegang voor ondersteuningsvragen
3. Ondersteuning in de persoonlijke omgeving (Bevorderen zelfredzaamheid, z.d.)

Iemand is financiële zelfredzaam als hij zodanige keuzes maakt dat zijn financiën op goede orde zijn, ook op langere termijn. Op dit moment hebben mensen met een niet-westerse migratieachtergrond meer problemen met financiën. Ze komen ook vaker in de schulden en belanden in armoede. In 2014 was 40,7% van de Nederlandse bevolking die in armoede leefde niet-Nederlands. Als mensen niet financieel zelfredzaam zijn, komt dit vaak door een samenloop van omstandigheden, zoals stress, complexiteit van wet- en regelgeving en de cognitieve vaardigheden van een persoon.

Bij statushouders is de financiële zelfredzaamheid moeilijk terug te vinden. Ze krijgen een bijstandsuitkering zodra ze in een gemeente geplaatst worden en hun uitgaven nemen toe omdat ze hun vaste lasten moeten betalen. Ook krijgen ze leningen om hun huis in te richten (KIS, 2018). Statushouders geven zelf aan dat rondkomen van de bijstandsuitkering of betaald werk vinden om het inkomen te verhogen, erg lastig is. De taal houdt hen hierbij tegen. Ook hebben ze over het algemeen weinig diploma's wat het vinden van een baan bemoeilijkt. Als er geen veranderingen zijn in de financiële situatie en de regelgeving blijft hetzelfde, dan lukt het statushouders om de financiën in balans te houden. Verandert de situatie, dan ontstaan er vaak schulden doordat zij niet weten dat ze wijzigingen moeten doorgeven (Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid 3, 2019).

Sociale zelfredzaamheid betekent dat iemand mensen om zich heen heeft waar hij op terug kan vallen. Het tegenovergestelde hiervan is eenzaamheid en sociaal isolement. Bij eenzaamheid heeft iemand het gevoel dat hij met niemand om hem heen echt een band heeft, of dat er helemaal geen banden van enige betekenis zijn. Een sociaal isolement gaat nog wat verder. Dit betekent dat een persoon niemand om zich heen heeft waar hij op terug kan vallen. Vluchtelingen hebben over het algemeen meer professionele hulpcontacten. Contact leggen met anderen is lastig door de taal en de verschillen in de cultuur (KIS, 2018).

Relatie tot het onderzoeksonderwerp

Een belangrijk onderdeel van inburgering is zelfredzaamheid. De inburgering moet ertoe leiden dat iemand zich kan redden in het dagelijkse leven. In de nieuwe wet worden belangrijke onderdelen gewijzigd om dit te bewerkstelligen, zoals het taalniveau, financiële zelfredzaamheid en de begeleiding die de statushouders mogen ontvangen. Het einddoel is om statushouders in hun eigen kracht te zetten door te starten met de intensieve en specialistische ondersteuning die de zelfredzaamheidsmatrix voorschrijft. In de Wet inburgering staat dat statushouders maatschappelijke begeleiding moeten ontvangen. Door deze begeleiding, die Vluchtelingenwerk Nijverdal/ Hellendoorn kan geven, wordt de financiële en sociale zelfredzaamheid van de statushouder beter. De begeleiding omvat thuisbegeleiding - waarbij wordt gekeken naar de algehele situatie van de statushouder en zelfredzaamheid wordt aangemoedigd -, vrijwillige taallessen en een spreekuur waar statushouders met hun vragen en brieven heen kunnen voor hulp. De statushouders krijgen contacten en leren hun eigen financiën in balans te houden. Dit levert weer een bijdrage aan het einddoel van de Wet inburgering, namelijk integratie in de Nederlandse samenleving. Als statushouders hun financiën in balans houden, kunnen zij meedoen aan activiteiten en makkelijker sociale contacten aangaan en onderhouden, waardoor ze een eigen netwerk om zich heen ontwikkelen.

2.3.2 Piramide van Maslow

Figuur 2: Piramide van Maslow

Ieder mens heeft basisbehoeften. Deze worden vormgegeven in de psychologie door de piramide van Maslow. Deze bestaat uit vijf verschillende lagen. Hierin zijn de behoeften van een mens vormgegeven. Hierdoor wordt de piramide van Maslow ook wel de behoeftepiramide genoemd. De lagen bestaan uit:

1. Primaire biologische behoeften (zuurstof, eten, drinken)
2. Bestaanszekerheid (veiligheid en zekerheid)
3. Sociale behoefte (vriendschappen en liefde)
4. Erkenning
5. Zelfontplooiing (Scribbr, z.d.)

Relatie tot het onderzoeksonderwerp

Om goed in te burgeren, moeten de primaire behoeften en de bestaanszekerheid goed geregeld zijn. Bij de sociale behoefte komt er een probleem als men de taal niet spreekt. Als je niet kan communiceren met elkaar, komt iemand niet toe aan het zoeken naar erkenning of zelfontplooiing. Hierdoor is het van belang dat statushouders de taal goed beheersen en de taaleis verscherpt wordt om uiteindelijk zelfontplooiing te bereiken.

2.4 Belangrijke bronnen

1. Overheid.nl

Op de website overheid.nl zijn alle Kamerbrieven en bekendmakingen van de overheid te vinden. Deze informatie is voor mijn onderzoek erg van belang. De website wordt continu bijgehouden en is hierdoor een betrouwbare bron.

2. Google Scholar

Google Scholar is een betrouwbare bron waar nationale en internationale wetenschappelijke onderzoeken te vinden zijn waarop ik mijn onderzoek kan baseren. Deze onderzoeken

verwijzen ook weer terug naar een bron waar ik ook gebruik van kan maken zodat ik rechtstreekse informatie heb.

3. Kluwer Navigator

Kluwer Navigator is een kennisbank waarin alle wet- en regelgeving te vinden is op basis van trefwoorden. Hierdoor kan ik de oude en nieuwe wetgeving goed in beeld brengen in combinatie met jurisprudentie.

Hoofdstuk 3: Methodologie

Inleiding

In dit hoofdstuk wordt de methodologie besproken van het onderzoek. In paragraaf ? komen de onderzoeksmethoden aan bod. Paragraaf ? behandelt de betrouwbaarheid en validiteit van het onderzoek en als laatste wordt in paragraaf ? de onderzoekspopulatie besproken.

3.1 Onderzoeksmethode

De deelvragen zijn kwalitatief opgesteld. Hierbij is het van belang dat het vraagstuk wordt verkend en inzichtelijk wordt gemaakt. De deelvragen die door middel van een interview zijn beantwoord, zijn beantwoord op basis van eigen inzichten en ervaringen.

Deelvraag 1 wordt beantwoord door middel van deskresearch waarbij gebruik is gemaakt van verschillende bronnen om een analyse uit te voeren van de bestaande gegevens. Voor deze methode is gekozen, omdat daardoor een geheel beeld ontstaat waardoor er een vergelijking gemaakt kan worden tussen beide wetten.

Deelvraag 2 is beantwoord door middel van semigestructureerde diepte-interviews. De vragen zijn vooraf opgesteld, maar de mogelijkheid bestond om door te vragen op de antwoorden die zijn gegeven door de respondenten. De respondenten zijn allen betrokken bij de inburgeringsprocedure via *Stichting de Welle, afdeling Vluchtelingenwerk Nijverdal/Hellendoorn*.

Aan de hand van de antwoorden op deelvraag 1 en 2 is deelvraag 3 beantwoord. Dit is dus een combinatie van de resultaten van deskresearch en de semigestructureerde diepte-interviews.

Deelvraag 4 is beantwoord door middel van deskresearch en semigestructureerde diepte-interviews. Door middel van de interviews is duidelijk geworden waar de respondenten tegenaan lopen. Deze knelpunten moeten worden opgelost. Hiervoor vindt er deskresearch plaats om een analyse uit te voeren op de bestaande gegevens in combinatie met de knelpunten.

3.2 Betrouwbaarheid en validiteit

Het is van belang dat de betrouwbaarheid van het onderzoek wordt gewaarborgd. Daarom stel ik in de interviews open vragen, zodat de respondenten vrij kunnen antwoorden. Hierdoor wordt de kwaliteit gewaarborgd. De respondenten hebben allen antwoord gegeven op basis van hun interpretaties en ervaringen. Hierdoor zijn de antwoorden op de vragen gekleurd door de eigen meningen van de respondenten. De betrouwbaarheid van de interviews valt hierdoor te betwisten. Voor de deskresearch is gebruikgemaakt van betrouwbare primaire bronnen.

De interviews zijn op dezelfde manier afgenomen. Dit zorgt voor valide interviews. In verband met de omstandigheden zijn de interviews telefonisch afgenomen. Er zijn verschillende respondenten geïnterviewd, namelijk de coördinator van Vluchtelingenwerk Nijverdal/Hellendoorn en de beide vrijwilligers belast met de inburgering. Na de interviews zijn de gebruikte begrippen nog gevalideerd met de respondenten.

Analysekader

Voor de analyse van de interviews is gebruikgemaakt van de vooraf opgestelde interviewvragen. Alle antwoorden op de vragen zijn uitgetypt en verbonden aan labels. Deze zijn onderverdeeld onder de bestaande deelvragen. Deze antwoorden zijn met elkaar vergeleken. Voor het deskresearch zijn de bestaande gegevens systematisch verzameld en met elkaar vergeleken. Aan de hand hiervan is de analyse gemaakt van de bestaande gegevens uit de betrouwbare primaire bronnen.

3.3 Onderzoekspopulatie

De onderzoekspopulatie bestaat uit drie personen. Dit zijn de enige personen binnen *Stichting de Welle, afdeling Vluchtelingenwerk Nijverdal/Hellendoorn*, die zich bezighouden met de inburgering. Hierdoor was het houden van een steekproef onder de betrokkenen in *Stichting de Welle, afdeling Vluchtelingenwerk Nijverdal/Hellendoorn* niet mogelijk. Alle respondenten zijn deskundig op het gebied van inburgering en hebben eigen ervaringen vanuit hun positie in de organisatie over het onderwerp inburgering.

Hoofdstuk 4: Resultaten en Analyse

In dit hoofdstuk worden de antwoorden op de vier deelvragen gegeven. Deze antwoorden zijn per deelvraag uitgewerkt om deze in hoofdstuk 5 uiteindelijk te bundelen tot een antwoord op de probleemstelling en op basis daarvan aanbevelingen te kunnen geven.

4.1 Welke plaats krijgt scholing van statushouders in de nieuwe inburgeringswet in vergelijking met de huidige inburgeringswet?

In het juridisch kader is de Wet inburgering bestudeerd en is aangegeven waarom deze veranderd gaat worden. Bij het deskresearch wordt dieper ingegaan op de huidige en de nieuwe Wet inburgering en de verandering die gaat plaatsvinden.

De scholing in de huidige inburgeringswet is vastgelegd in diverse wet- en regelgeving, zoals de Wet inburgering en het Besluit Inburgering. Het inburgeringsexamen is verplicht. In artikel 2.8 van het Besluit Inburgering is vastgelegd dat ? inburgeringsplichtig is, tenzij ? een ontheffing krijgt op basis van een lichamelijke of verstandelijke handicap waardoor ? blijvend niet in staat is de inburgering te behalen. Ook kan een ontheffing verleend worden als jij je voldoende heeft ingespannen om de examenonderdelen te behalen, maar is gebleken dat diegene daar redelijkerwijs niet aan kan voldoen volgens artikel 2.8b Besluit Inburgering. De gemeente of DUO bepaalt of je het inburgeringsexamen niet kan behalen. Ook is een ontheffing mogelijk als je zelf kan aantonen dat je voldoende bent ingeburgerd. Het ontheffingsverzoek wordt ingediend bij DUO (Judex, z.d.). Het niveau dat de inburgeringsplichtige ex artikel 2.9 van het Besluit Inburgering dient te behalen, is A2. Dit moet behaald worden op de volgende onderdelen: spreekvaardigheid, luistervaardigheid, schrijfvaardigheid en leesvaardigheid. . Ook zijn er ingevolge artikel 2.10 Besluit Inburgering nog twee aparte examens die behaald moeten worden, namelijk 'kennis van de Nederlandse maatschappij' en 'oriëntatie op de Nederlandse arbeidsmarkt'. Alle vaardigheden worden mondeling en schriftelijk getest en de twee aparte examens zijn van belang voor de kennis van de Nederlandse samenleving. (Maxius.nl 3, z.d.) Het inburgeringsexamen is verplicht. De lessen worden gegeven door NT2 docenten en de cursussen moeten voldoen aan het Blik op Werk kenmerk (Vluchtelingenwerk 1, z.d.). Ingevolge artikel 5.1 lid 1 sub b Besluit Inburgering vindt er maatschappelijke begeleiding plaats voor hulp bij het starten van de inburgering.

Er zijn volgens de huidige wetgeving drie verschillende waaruit je kan kiezen, namelijk de alfabetiseringscursus, de inburgeringscursus en het staatsexamen NT2. Bij de cursus staatsexamen NT2 wordt de Nederlandse taal op het niveau B1 of B2 aangeleerd. Hierna is het staatsexamen. Is de statushouder na 2015 begonnen met inburgering dan doet hij/zij ook het KNM (Kennis van de Nederlandse maatschappij) en ONA (Oriëntatie op de Nederlandse arbeidsmarkt) tentamen. Bij de inburgeringscursus wordt de Nederlandse taal op het niveau A2 aangeleerd De alfabetiseringscursus wordt vooraf aan de inburgeringscursus als de statushouder niet kan lezen of schrijven. (DUO, z.d.)

De nieuwe Wet inburgering wordt verduidelijkt in de veranderopgave inburgering. Hierin worden drie leerroutes genoemd: de onderwijsroute, de B1-route en de Z-route. De onderwijsroute wordt voor jonge inburgeraars in het leven geroepen, zodat zij zo snel mogelijk een Nederlands diploma kunnen halen en vervolgens zo snel mogelijk een Nederlandse studie kunnen volgen (Ministerie van Algemene Zaken 1, 2018). Zij worden dan binnen anderhalf à twee jaar klaargestoomd voor een MBO2- opleiding door middel van Nederlandse les en les in de overige vakken zoals rekenen. Dit diploma moet ook gehaald worden om te voldoen aan de inburgeringsplicht (Ministerie van Algemene Zaken 2, 2019). De gemeente is verantwoordelijk voor dit traject. De maximumleeftijd voor deze route is 28 jaar. Hierdoor is studiefinanciering voor een vervolgopleiding nog mogelijk (Ministerie van Algemene Zaken 3, 2019).

Mocht deze route te zwaar zijn, dan kan er nog worden uitgestroomd naar de reguliere route (Divosa, 2020). De reguliere route omvat een B1 cursus. Dit niveau moet binnen drie jaar gehaald worden (Ministerie van Algemene Zaken 1, 2019). Dit is conform het gemeenschappelijke Europees referentiekader. Mocht objectief bepaald worden dat B1 niet mogelijk is, dan kan alsnog een A2-examen worden gedaan (Ministerie van Algemene Zaken 2, 2019).

Inburgeren is maatwerk, dus er is geen minimum en maximum aantal scholingsuren per week. Er zijn per examen twee mogelijkheden om deze te behalen op kosten van de staat. Is het examen na twee keer niet gehaald, dan moet de inburgeraar het examen zelf betalen (Ministerie van Algemene Zaken 3, 2019). Als beide routes niet mogelijk zijn, is er een Z-route, zodat de statushouders zichzelf kunnen redden in de maatschappij en er worden hierin geen ontheffingen verleend op basis van voldoende inspanning (Ministerie van Algemene Zaken 1, 2018). Hiervoor moet vooraf worden bepaald dat het A2-niveau niet behaald kan worden. De alfabetisering maakt onderdeel uit van de Z-route. Mensen die deze route volgen hebben moeite met leren, zijn analfabeet of laaggeschoold. Er wordt veel maatwerk geboden, maar er wordt wel gestreefd naar het A1-niveau (Ministerie van Algemene Zaken 2, 2019). Er moet minimaal 1600 uur scholing worden gevolgd. Regionaal samenwerken zal van belang zijn in verband met de inkoop van scholing (Vluchtelingenwerk 2, z.d.). Ook zal de statushouder voor de ontheffing bij voldoende inburgering van de inburgering al tien jaar in Nederland moeten wonen en minimaal vijf jaar (vrijwilligers)werk moeten doen naast het behalen van een B2-niveau in spreekvaardigheid en luistervaardigheid (Stimulansz, 2020).

Het wetsvoorstel Wet inburgering 2020 geeft een aantal specifieke artikelen opdracht aan de gemeente en mogelijk Vluchtelingenwerk Nijverdal/Hellendoorn als er een aanbesteding plaatsvindt volgens de Aanbestedingswet 2012.

De route van de scholing wordt ex. artikel 14 Wet inburgering 2020 geschat door middel van een brede intake. In deze brede intake worden een Persoonlijk Plan Inburgering en Participatie (hierna: PIP) opgesteld. Hierin zal een van de eerder genoemde leerroutes worden vastgesteld en wat er nodig is om deze leerroute te behalen. De inburgering zal worden gemonitord en de PIP zal indien nodig worden bijgesteld (Tweede Kamer, 2020).

Tussenconclusie

Welke plaats krijgt scholing in de nieuwe inburgeringswet in vergelijking met de huidige inburgeringswet?

Uit de vergelijking tussen de huidige en de komende Wet inburgering komt naar voren, dat scholing een prominentere plek in de nieuwe wet krijgt. Dit blijkt uit de volgende veranderingen:

- Het niveau van de scholing wordt verhoogd van A2 naar B1;
- Er ontstaat een nieuw traject voor het doorstromen naar het reguliere onderwijs voor mensen tot en met 28 jaar.
- De alfabetiseringsroute van de huidige inburgering wordt in de nieuwe wet betrokken in de Z-route. Hieronder zullen ook de categorieën slecht leerbaar en laaggeschoold vallen. Mensen die slecht kunnen leren of laaggeschoold zijn, moeten het A1-niveau behalen en een ontheffing is niet meer mogelijk op basis van voldoende inspanning.

Het niveau van inburgeraars zal omhoog gaan door middel van deze nieuwe wetgeving. Hier komt veel maatwerk bij kijken, zodat de inburgeraar de juiste route zal bewandelen, afgestemd op de persoon zelf. Het maatwerk omvat de brede intake en een PIP dat per persoon wordt opgesteld. De scholingsroute wordt vastgesteld evenals de middelen die nodig zijn om deze te behalen. De inburgering zal worden gevolgd om te zorgen dat de statushouders op schema blijven en wordt indien nodig aangepast.

4.2 Wat is de huidige werkwijze van VW Nijverdal/Hellendoorn bij scholing van statushouders en wat zijn de resultaten?

Door de eigen verantwoordelijkheid in de huidige Wet inburgering wordt deze uitgevoerd door vrijwilligers en is hierin geen sprake van een uitbesteding door de gemeente. Dit betekent dan ook dat er hierin geen geldstroom is naar *Stichting de Welle, afdeling Vluchtelingenwerk* voor de inburgering. Deze krijgen ze voor de maatschappelijke begeleiding. Er is bij *Stichting de Welle, afdeling Vluchtelingenwerk* een protocol opgesteld voor een intake voor de Wet inburgering. In de intake wordt uitgelegd wat de inburgering is en wat statushouders geacht zijn te doen tijdens de inburgering. Coördinator Henk Veenstra legt inburgering uit als Inburgeren = School + Werk + Coaching + Nazorg + Gelijke kansen. *Stichting de Welle, afdeling Vluchtelingenwerk* is een wegwijzer en adviseur in het inburgeringsstelsel. Hiervoor is het van belang dat ze meer weten over de statushouder. De statushouder wordt uitgevraagd over zijn of haar situatie en verleden. Denk hierbij aan de scholingsachtergrond, taalvaardigheden, werkgeschiedenis, hobby's en vaardigheden. Deze kunnen van belang zijn bij het kiezen van de scholingsroute. Als de school eenmaal gekozen is, wordt de statushouder hier aangemeld. Op dit moment is dit het ROC van Twente voor alfabetisering en taalniveau A2 en het Windesheim voor taalniveau B1. *Stichting de Welle, afdeling Vluchtelingenwerk* bemiddelt bij het contact met de gemeente. Je kunt hierbij denken aan een gesprek omtrent reiskosten, aangezien deze moeilijk te betalen zijn vanuit een bijstandsuitkering. De statushouders worden gedurende de gehele inburgering begeleid door *Stichting de Welle, afdeling Vluchtelingenwerk*. Er wordt overleg gepleegd met de

desbetreffende scholen. Mocht de route toch te hoog gegrepen zijn, dan wordt er bijgestuurd met bijvoorbeeld gratis taalondersteuning of andere aanpassingen. De zelfredzaamheid wordt gemeten door middel van huisbezoeken. De respondenten geven aan dat zij onder zelfredzaamheid verstaan dat een ieder zich moet kunnen redden in het dagelijkse leven en zich kunnen aanpassen aan de heersende cultuur. Bij de huisbezoeken wordt ook gekeken naar het taalniveau en wat de statushouder al begrijpt in de maatschappij. De resultaten van de scholing worden niet gemeten, maar de coördinator en vrijwilligers belast met de inburgering schatten dat de statushouders de taal beheersen op A1- of A2-niveau.

Tussenconclusie

VW Nijverdal/Hellendoorn voert op dit moment een intake uit met de statushouder waarin ze de statushouder leren kennen en goed kunnen adviseren. Gedurende de inburgeringstermijn vindt er maatschappelijke begeleiding plaats en indien nodig kleine ingrepen om te zorgen dat de inburgering wordt behaald. Het doel van de werkwijze is het behalen van zelfredzaamheid voor de statushouder.

4.3 Wat beoogt de nieuwe Wet inburgering te wijzigen wat betrekking heeft op Stichting de Welle, afdeling Vluchtelingenwerk?

Stichting de Welle, afdeling Vluchtelingenwerk voert op dit moment de Wet inburgering uit met vrijwilligers. In de nieuwe Wet inburgering gaat de verantwoordelijkheid terug naar de gemeente. (Stimulansz, 2020) Er is een kans dat deze dan uitbesteed zal worden aan *Stichting de Welle, afdeling Vluchtelingenwerk*, wanneer er gebruikgemaakt wordt van artikel 8 van de Wet gemeenschappelijke regelingen. Het college in de genoemde artikelen in het wetsvoorstel kan vervangen worden door een rechtspersoon. Dit kan Stichting de Welle zijn.

De verantwoordelijkheid zal dan bij *Stichting de Welle, afdeling Vluchtelingenwerk* liggen. De nieuwe wet behelst verschillende routes die naar verwachting bij verschillende scholen zullen worden ondergebracht. Hierin is *Stichting de Welle, afdeling Vluchtelingenwerk* een belangrijke spil, omdat zij op dit moment de intake uitvoert. Door de nieuwe wet zal dit een brede intake zijn, waarbij een PIP zal worden opgesteld. Hierin zal een scholingsroute worden vastgelegd voor de statushouder. Dit betreft dan de Z-route, B1-route en onderwijsroute. (Stimulansz, 2020)

Naast de diverse contacten die er nu al met de scholingsinstituten zijn, zal er ook een connectie gelegd moeten worden met andere scholingsinstituten, aangezien de verantwoordelijkheid in principe niet meer bij de statushouder zelf zal liggen. De verantwoordelijkheid blijft nog bij de statushouder liggen om de inburgering goed te laten verlopen door te studeren en de motivatie hiervoor op te brengen. De inburgering zal worden gemonitord. Hierbij wordt gekeken of de inburgering goed verloopt en de gekozen route te behalen is. Als deze niet te behalen is, zullen er aanpassingen in de middelen om de route te behalen moeten worden aangepast, of wordt de route zelf gewijzigd. Het contact met de scholen en statushouders zal veel intensiever zijn en meer op de voet moeten worden gevolgd. Ook zal er dwingend opgetreden moeten worden tegen de statushouder als er niet voldoende

inspanning wordt geleverd. Hierbij is de connectie met de gemeente erg van belang, bijvoorbeeld als een maatregel op de uitkering wordt toegepast bij onvoldoende inspanning, of DUO zal een boete opleggen. (Stimulansz, 2020)

De zelfredzaamheid van de cliënten wordt vermoed hoger te worden door de hogere taaleisen. Hierdoor zal er aan de achterkant minder inspanning nodig zijn. Mensen zullen dus minder vaak naar het spreekuur van *Stichting de Welle, afdeling Vluchtelingenwerk Nijverdal/Hellendoorn* komen door het hogere niveau dat behaald moet worden en de intensieve scholing en sneller een baan vinden.

De maatschappelijke begeleiding zal nog steeds onder *Stichting de Welle, afdeling Vluchtelingenwerk Nijverdal/Hellendoorn* vallen.

Bij uitbesteding van taken zullen er ook voortgangsgesprekken over de inburgering worden gevoerd met de statushouder zelf, naast de voortgangsvergaderingen met de scholingsinstituten (Vluchtelingenwerk 3, z.d.). Als er geen sprake is van uitbesteding, zal *Stichting de Welle, afdeling Vluchtelingenwerk Nijverdal/Hellendoorn* dezelfde taken hebben, maar zullen de intake inburgering en de adviserende functie weer onder de gemeente vallen.

Tussenconclusie

Wat beoogt de nieuwe Wet inburgering te wijzigen wat betrekking heeft op Stichting de Welle, afdeling Vluchtelingenwerk?

Bij uitbesteding van de taken aan *Stichting de Welle, afdeling Vluchtelingenwerk Nijverdal/Hellendoorn* zal zij meer taken krijgen. Zij zal een brede intake moeten houden, in plaats van een reguliere intake. Hierin stelt de Stichting PIP op en stelt de de scholingsroute vast. Om de scholing te monitoren zullen er vaker voortgangsgesprekken moeten plaatsvinden met de statushouders. Ook zal er meer contact moeten zijn met scholen om de voortgang van de statushouders te volgen en de middelen te bespreken die nodig zijn om de route succesvol te volbrengen.

Als er geen uitbesteding van taken plaatsvindt, zal *Stichting de Welle, afdeling Vluchtelingenwerk Nijverdal/Hellendoorn* het huidige takenpakket behouden en zal er geen uitbreiding van de taken plaatsvinden.

4.4 Welke knelpunten ziet vluchtelingenwerk bij de nieuwe wet voor wat betreft scholing van statushouders en hoe kunnen deze knelpunten opgevangen worden?

In de interviews zijn verschillende knelpunten naar voren gekomen. Er moet meer geld vrijkomen voor betaalde krachten. Er komt veel werk bij met de nieuwe wet. Dit kan niet worden gedaan door vrijwilligers. De objectiviteit zal gewaarborgd moeten worden met de aanbestedingen en de PIP. Het B1-niveau zal waarschijnlijk te hoog zijn en er moet een vorm van ontheffing zijn voor Z-route cliënten. Om de cliënten naar de juiste routes te sturen, zal er ook een vorm van reiskosten vergoed moeten worden, aangezien de gemeente Hellendoorn maar een kleine gemeente is die niet alle routes aanbiedt. Bij uitbesteding aan *Stichting de Welle, afdeling Vluchtelingenwerk Nijverdal/Hellendoorn*

zal er een hogere subsidie tegenover moeten staan om de betaalde krachten in te huren. Ook is nog onduidelijk of de gemeente wil gaan samenwerken, zal kiezen voor uitbesteding of het werk zelf houdt.

Het inburgeringsbudget zal worden verdeeld op basis van resultaten. Als er goed wordt gepresteerd, ontvangt de gemeente meer subsidie. Hierdoor wordt de objectiviteit ook gewaarborgd. Er wordt alleen geld gegeven bij het goed doorlopen van een leerroute. Dit is 25% van het beschikbaar gestelde geld. Het budget is geoormerkt. Dit betekent dat het ook echt gebruikt moet worden voor de inburgering en dat de gemeente hier verantwoording over af moet leggen. De regering zal structureel 70 miljoen meer uitgeven aan de inburgering. Doordat het geld geoormerkt is, zal bij een uitbesteding naar *Stichting de Welle, afdeling Vluchtelingenwerk Nijverdal/Hellendoorn* ook extra subsidie moeten gaan naar *Stichting de Welle, afdeling Vluchtelingenwerk Nijverdal/Hellendoorn* ter verantwoording van de inburgering die de gemeente moet afleggen bij het uitbesteden van taken (Ministerie van Algemene Zaken, 2019).

Om de objectiviteit te waarborgen wordt er een leerbaarheidstoets afgenomen die onafhankelijk is. De PIP wordt hierop gebaseerd. Dit zou dus betekenen dat de objectiviteit van de PIP door de onafhankelijke leerbaarheidstoets gewaarborgd wordt. Bij de aanbesteding moeten door de gemeente opgestelde kwaliteitsnormen en de normen van Blik op Werk gewaarborgd worden. Ook moeten misstanden worden aangekaart en kunnen samenwerkingsverbanden hierdoor worden opgezegd. Regionale samenwerking tussen kleine gemeenten kan verplicht gesteld worden om de kwaliteit te waarborgen (Ministerie van Algemene Zaken 3, 2019). Voor statushouder bestaat de mogelijkheid om af te stromen naar het niveau A2. Dit kan pas na een aantal maanden of een bepaald aantal gevolgde lessen worden vastgesteld. Er moet wel voldoende inspanning worden geleverd. De gemeente neemt dit besluit en wordt hierbij geadviseerd door de cursusinstelling (Ministerie van Algemene Zaken, 2019).

Er is een ontheffing mogelijk voor cliënten die in de Z-route zitten. Deze ontheffing is mogelijk na het volgen van een bepaald aantal uren onderwijs. Dit zal hoger zijn dan 600 uur, wat de huidige wet als voorwaarde stelt. Tevens moet er een eindgesprek bij de gemeente plaatsvinden. Als aan deze voorwaarden is voldaan, kan een statushouder ontheffing krijgen (Ministerie van Algemene Zaken, 2019).

Doordat de regering kleine gemeenten kan dwingen om samen te werken in het aanbod van taalaanbieders zullen de taalinstututen meer verspreid zitten. Statushouders moeten de mogelijkheid krijgen om scholing te volgen (Ministerie van Algemene Zaken, 2019). Hieruit volgt logischerwijs de conclusie dat reiskosten vergoeding moeten worden, zodat statushouders in staat blijven scholing te volgen.

Bij aanbesteding is er sprake van besparing en efficiëntie, aangezien *Stichting de Welle, afdeling Vluchtelingenwerk Nijverdal/Hellendoorn* expertise heeft op het gebied van inburgering en ook gebruikmaakt van vrijwilligers voor deeltaken. Dit is een effect dat met aanbesteding gehanteerd wordt (Europa decentraal, 2020). Verder zal hierin een gesprek moeten worden aangegaan met de gemeente. Mijns inziens zal uitbesteding alleen maar voordelig uitpakken voor de gemeente, doordat de werkdruk op de gemeente verlicht wordt en de expertise al bij *Stichting de Welle, afdeling Vluchtelingenwerk Nijverdal/Hellendoorn* aanwezig is.

Tussenconclusie

Het eerste knelpunt is dat er meer geld zal moeten komen voor betaalde krachten om de inburgering te regelen. Met de nieuwe wet zal er meer geld komen voor inburgering. Door in het begin een goede start te maken zal er later minder inspanning nodig zijn. Hierdoor leidt investering aan de voorkant van het traject tot een besparing aan het eind van het traject.

De objectiviteit zal gewaarborgd worden door een onafhankelijke leerbaarheidstoets. Er zal sprake zijn van regionale samenwerking bij kleinere gemeenten. Hierdoor zal vluchtelingenwerk veel moeten overleggen en zullen de belangen van een ambtenaar niet voorgaan omdat meerdere partijen aan de onderhandelingstafel zitten. Tevens wordt het budget voor de inburgering gebaseerd op de behaalde resultaten. Resultaten zijn objectief en hiermee zal er dus een waarborg worden ingesteld om het traject objectief te houden.

Er zal een ontheffing voor de Z-route zijn bij een hoger aantal gevolgde uren dan op dit moment het geval is en de statushouder kan afstromen van B1 naar A2 als het niveau te hoog gegrepen blijkt.

Statushouders dienen in de gelegenheid te worden gesteld scholing te volgen. Als de afstand te groot is om op de fiets naar school te gaan, dienen reiskosten te worden vergoed.

Hoofdstuk 5: Conclusies en aanbevelingen

5.1 Conclusie

In het juridisch kader is de basis gelegd voor de beantwoording van de deelvragen. De deelvragen zijn vervolgens beantwoord in hoofdstuk 4. Na elke deelvraag is er een tussenconclusie die antwoord geeft op de bijbehorende deelvraag.

Om antwoord te geven op mijn probleemstelling, welke effecten de nieuwe Wet inburgering naar verwachting heeft in de gemeente Hellendoorn voor de werkwijze van *Stichting de Welle afdeling Vluchtelingenwerk Nijverdal/Hellendoorn* met betrekking tot de scholing van statushouders, heb ik eerst antwoord gegeven op de deelvragen. Door deze antwoorden te bundelen kan ik antwoord geven op mijn probleemstelling.

De nieuwe Wet inburgering heeft veel invloed op *Stichting de Welle, Vluchtelingenwerk Nijverdal/Hellendoorn*. De verantwoordelijkheid voor de inburgering ligt nu bij de statushouders. Dit gaat verschuiven naar de gemeente. Er is een grote kans dat de gemeente dit gaat uitbesteden aan *Stichting de Welle, afdeling Vluchtelingenwerk Nijverdal/Hellendoorn*. Er komen meerdere routes, waardoor er contact gelegd moet worden met meerdere scholingsinstituten. Een aantal van de scholingsinstituten zal buiten de regio

liggen en de statushouder zal daar naar toe moeten reizen. De maatschappelijke aanvragen voor hulp bij een aanvraag bijzondere bijstand reiskosten zullen hierdoor eveneens toenemen.

De werkzaamheden die *Stichting de Welle, afdeling Vluchtelingenwerk Nijverdal/Hellendoorn* uitvoert met de nieuwe wet zullen zijn: maatschappelijke begeleiding, brede intake in plaats van de reguliere intake, het opstellen van een persoonlijk plan inburgering en participatie en voortgangsgesprekken met statushouders en scholen om de inburgering te volgen en - indien nodig - het traject aan te passen. Tijdens de brede intake wordt de route bepaald en - indien nodig - een leerbaarheidstoets afgenomen. Hierdoor kunnen de statushouders ingeschaald worden in een van de verschillende routes.

Op dit moment is er alleen sprake van maatschappelijke begeleiding. Door deze uitbreiding van werkzaamheden zullen meer vrijwilligers c.q. betaalde krachten zich gaan bezighouden met de inburgering. Om dit te realiseren zal er een hogere subsidie voor inburgering moeten worden betaald aan *Stichting de Welle, afdeling Vluchtelingenwerk*.

5.2 Aanbevelingen

Aanbeveling 1:

Het is aan te bevelen dat er op tijd in overleg gegaan wordt met de gemeente hoe zij deze wet voor zich zien. Deze wet zal ingaan in 2021. Om *Stichting de Welle, afdeling Vluchtelingenwerk Nijverdal/Hellendoorn* goed in te richten op de nieuwe wet zal een paar maanden voor het ingaan van de nieuwe wet duidelijk moeten zijn waar de verantwoordelijkheden van de gemeente en waar de verantwoordelijkheden van *Stichting de Welle, afdeling Vluchtelingenwerk Nijverdal/Hellendoorn* liggen. Hiervoor is van belang dat de directrice namens *Stichting de Welle, afdeling Vluchtelingenwerk Nijverdal/Hellendoorn* in gesprek gaat met de wethouder die inburgering in zijn of haar portefeuille heeft. In dit gesprek is het van belang om mee te nemen dat het geld geormerkt is en dus ook bij uitbesteding deels doorgestort moet worden naar *Stichting de Welle*. Een groot voordeel van uitbesteding is dat de expertise en de goede contacten met de statushouders al bij de Stichting aanwezig zijn.

Aanbeveling 2:

Om de resultaten te verhogen, is het van belang om, naast vrijwilligers, ook betaalde krachten in te zetten. Als meer leerroutes op de juiste manier worden afgesloten, wordt de subsidie van het Rijk naar de gemeente hoger. Hierdoor krijgen de gemeente en *Stichting de Welle, afdeling Vluchtelingenwerk Nijverdal/Hellendoorn* meer geld. Deze betaalde krachten zullen

zichzelf dus terugverdienen. De statushouder zal hierdoor eerder kunnen meedoen in de maatschappij waardoor hij minder lang afhankelijk is van een bijstandsuitkering, wat op den duur geld bespaart.

Aanbeveling 3:

Ook is het aan te bevelen een cursus op te zetten voor de vrijwilligers, zodat deze op de hoogte zijn hoe de nieuwe inburgeringswet werkt. Hierdoor kunnen zij de statushouders, ook in de thuissituatie, beter begeleiden. Er kunnen dan geen onduidelijkheden meer ontstaan. Er ontstaat vroeg signalering bij problemen en als de inburgering niet goed verloopt.

Literatuurlijst

Bevorderen zelfredzaamheid. (z.d.). Geraadpleegd op 20 april 2020, van <https://www.tilburgers.nl/tag/bevorderen-zelfredzaamheid/>

Divosa. (2020, 26 maart). *Handreiking Leerroutes*. Geraadpleegd op 30 maart 2020, van <https://www.divosa.nl/handreiking-leerroutes#de-onderwijsroute>

Divosa. (2019, 15 februari). *Nieuwe Wet inburgering in 2021 van kracht*. Geraadpleegd op 12 februari 2020, van <https://www.divosa.nl/nieuws/nieuwe-wet-inburgering-2021-van-kracht>

DUO. (z.d.). *U gaat inburgeren: Cursus kiezen- DUO Inburgeren*. Geraadpleegd op 28 maart 2020, van <https://www.inburgeren.nl/u-gaat-inburgeren/cursus-kiezen.jsp>

Europa decentraal. (2020, 23 maart). *Europese aanbestedingsrichtlijnen*. Geraadpleegd op 29 april 2020, van <https://europadecentraal.nl/onderwerp/aanbestedingen/aanbestedingsrichtlijnen/>

Judex. (z.d.). *Wat is inburgeren en voor wie is dit verplicht?* Geraadpleegd op 28 maart 2020, van <https://www.judex.nl/rechtsgebied/vreemdelingenrecht-asiel/inburgering/artikelen/wat-is-inburgeren-en-voor-wie-is-dit-verplicht/>

Kamerstuk 35483, nr. 3 | Overheid.nl > Officiële bekendmakingen. (2020, 5 juni). Geraadpleegd op 21 juli 2020, van <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-35483-3.html>

KIS. (2018, 20 december). *Financiële en sociale zelfredzaamheid van nieuwkomers.* Geraadpleegd op 28 juni 2020, van <https://www.kis.nl/zelfredzaamheid>

Maxius.nl 1. (z.d.). *Art. 2.9 BI - Artikel 2.9 Besluit inburgering :: Maxius.nl voorheen Lexius.nl.* Geraadpleegd op 28 maart 2020, van <https://maxius.nl/besluit-inburgering/artikel2.9>

Maxius.nl 2. (z.d.). *Art. 2.10 BI - Artikel 2.10 Besluit inburgering :: Maxius.nl voorheen Lexius.nl.* Geraadpleegd op 28 maart 2020, van <https://maxius.nl/besluit-inburgering/artikel2.10>

Maxius.nl 3. (z.d.). *Art. 3.9 BI - Artikel 3.9 Besluit inburgering :: Maxius.nl voorheen Lexius.nl.* Geraadpleegd op 28 maart 2020, van <https://maxius.nl/besluit-inburgering/artikel3.9>

Maxius.nl 4. (z.d.). *Art. 6 Wib - Artikel 6 Wet inburgering :: Maxius.nl voorheen Lexius.nl.* Geraadpleegd op 28 maart 2020, van <https://maxius.nl/wet-inburgering/artikel6/>
Ministerie van Algemene Zaken. (2018, 1 mei). *Documenten - Rijksoverheid.nl.* Geraadpleegd op 23 maart 2020, van <https://www.rijksoverheid.nl/documenten?trefoord=inburgering&startdatum=&einddatum=&onderdeel=Ministerie+van+Sociale+Zaken+en+Werkgelegenheid&type=Alle+documenten>

Ministerie van Algemene Zaken 1. (2018, 23 oktober). *Kamerbrief Veranderingopgave Inburgering.* Geraadpleegd op 29 maart 2020, van <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2018/10/23/kamerbrief-veranderingopgave-inburgering>

Ministerie van Algemene Zaken 2. (2019, 15 februari). *Kamerbrief Tussenstand veranderingopgave inburgering.* Geraadpleegd op 29 maart 2020, van <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2019/02/15/kamerbrief-tussenstand-veranderingopgave-inburgering>

Ministerie van Algemene Zaken 3. (2019, 25 juni). *Kamerbrief stand van zaken Veranderingopgave Inburgering.* Geraadpleegd op 30 maart 2020, van <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2019/06/25/kamerbrief-stand-van-zaken-veranderingopgave-inburgering>

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid 1. (2020, 25 maart). Tijdelijk veranderopgave inburgering (VOI). Geraadpleegd op 28 april 2020, van <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/immigratie-naar-nederland/inburgeren-in-nederland/tijdelijk-veranderopgave-inburgering-voi>

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid 2. (2018, 3 december). Participatiewet: informatie voor gemeenten. Geraadpleegd op 28 april 2020, van <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/participatiewet/participatiewet-informatie-voor-gemeenten>

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid 3. (2019, 4 juli). *Zelfredzaamheid van statushouders*. Geraadpleegd op 28 juni 2020, van <https://www.inspectieszw.nl/publicaties/rapporten/2019/06/27/financiele-zelfredzaamheid-van-statushouders>

Overheid. (2020, 1 januari). *Wetten.nl - Regeling - Besluit inburgering - BWBR0020674*. Geraadpleegd op 23 maart 2020, van <https://wetten.overheid.nl/BWBR0020674/2020-01-01>

Overheid. (2020, 1 januari). *Wetten.nl - Regeling - Wet inburgering - BWBR0020611*. Geraadpleegd op 23 maart 2020, van <https://wetten.overheid.nl/BWBR0020611/2020-01-01>
Stichting de Welle. (z.d.). *Inburgering* –. Geraadpleegd op 12 februari 2020, van <https://www.stichtingdewelle.nl/inburgering/>

Stichting De Welle. (2020, 27 januari). *Vluchtelingen doelgroep*. Geraadpleegd op 12 februari 2020, van <https://www.stichtingdewelle.nl/doelgroepen/vluchtelingen/>

Stimulansz. (2020, 23 maart). Nieuwe Wet inburgering per 2021 | Stimulansz. Geraadpleegd op 27 april 2020, van <https://www.stimulansz.nl/nieuwe-wet-inburgering-2021/>

Swaen, B. (2019, 15 januari). *Validiteit en betrouwbaarheid vaststellen in je scriptie*. Geraadpleegd op 20 april 2020, van <https://www.scribbr.nl/onderzoeksmethoden/validiteit-en-betrouwbaarheid-vaststellen-scriptie/>

Tweede Kamer. (2020, 3 juni). *Regels over inburgering in de Nederlandse samenleving (Wet inburgering 20..)* | Tweede Kamer der Staten-Generaal. Geraadpleegd op 25 juni 2020, van <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/wetsvoorstellen/detail?id=2020Z10150&dossier=35483>

Vluchtelingenwerk 1. (z.d.). *Inburgeringscursus*. Geraadpleegd op 28 maart 2020, van <https://www.vluchtelingenwerk.nl/oostnederland/inburgering>

Vluchtelingenwerk 2. (z.d.). *Themadossier nieuwe wet inburgering: drie leerroutes*. Geraadpleegd op 30 maart 2020, van <https://www.vluchtelingenwerk.nl/wat-wij-doen/begeleiding-bij-taal-en-inburgering/themadossier-nieuwe-wet-inburgering-drie-leerroutes>

Vluchtelingenwerk 3. (z.d.). *Themadossier nieuwe Wet inburgering: Meer taken naar gemeenten*. Geraadpleegd op 27 april 2020, van <https://www.vluchtelingenwerk.nl/wat-wij-doen/begeleiding-bij-taal-en-inburgering/themadossier-nieuwe-wet-inburgering-meer-taken-naar-gemeenten>

Bijlagen

Bijlage 1: Interviewvragen

1. Hoe wordt de scholing van statushouders geregeld in de gemeente Hellendoorn?
2. Welke bijdrage levert Vluchtelingenwerk Nijverdal/Hellendoorn aan de inburgering?
3. Hoe regelt Vluchtelingenwerk Nijverdal/Hellendoorn de inburgering en met name de scholing??
4. Wat heeft de gemeente uitbesteed aan Vluchtelingenwerk Nijverdal/Hellendoorn qua scholing?
5. Hoe lang wordt de scholing van de statushouders gevolgd?
6. Welke routes van scholing volgen de cliënten nu?
7. Hoe vergaat het de cliënten bij de scholing?
8. Worden de scholingsresultaten gemeten?
9. Wat is het niveau waarop de meeste cliënten eindigen in de Nederlandse taal?
10. Heb je het gevoel dat de cliënten bij meer inspanning de Nederlandse taal beter zouden kunnen beheersen?
11. Wat vind je van hoe de scholing met betrekking tot inburgering nu is geregeld?
12. Wordt de zelfredzaamheid van de cliënten ook beter naar mate ze de Nederlandse taal beheersen en zo ja, hoe merk je dat?
13. Weet je hoe de nieuwe wet eruit komt te zien? Zo ja, kan je er iets over vertellen?
14. Welke moeilijkheden zie je in de nieuwe wet?
15. Wat vind je van de nieuwe wet?
16. Hoe zie je de nieuwe wet voor je?
17. Wat zie je als mogelijkheden voor de implementatie van de nieuwe wet in de organisatie?
18. Tegen welke problemen denk je aan te gaan lopen?
19. Hoe denk je dat de statushouders tegenover de nieuwe wet staan?
20. Welke oplossingen zie jij voor de knelpunten?

Bijlage 2: interviews

Interview Geraldi

Regelnr.	Tijd	Tekst
1	0:00	<i>Interviewer (I)</i> = Laten we dan gelijk beginnen met de eerste vraag.
2	0:06	<i>Geraldi (G)</i> = Ja, is goed.
3 4	0:07	(I) = Oke, hoe wordt de scholing van statushouders geregeld in de gemeente Hellendoorn?
5 6 7 8 9 10 11 12 13	0:14	(G) = Uhm, ja de mensen komen dan het eerst bij Vluchtelingenwerk voor een intakegesprek en dan gaan we kijken wat voor een vooropleiding ze hebben gedaan en wat voor werk en dat soort dingen en op basis daarvan adviseren wij dan, naja adviseren, dat mag ik niet helemaal adviseren noemen, dat zeggen wij dus met ons goede keuzebeleid. En voor de meeste mensen is dat gewoon het ROC in Nijverdal. Dat is dan ook het dichtste bij en dan kunnen ze daar naar toe en sommige mensen die een wat hogere opleiding hebben gedaan, die kunnen naar Saxion of Windesheim.
14 15	1:04	(I) = Welke bijdrage levert dan Vluchtelingenwerk Nijverdal/Hellendoorn precies aan de inburgering?
16 17 18 19 20	1:12	(G) = Ja, dat is dus dat wij de mensen adviseren en begeleiden met de inburgering. Dus eerst dan aangeven welke school is het handigst. Heel vaak is dat wel het ROC in Nijverdal en daarna, als ze dan toch nog vragen of problemen hebben met de school, kunnen ze altijd bij ons terecht en kunnen we ze ook weer verder helpen.
21 22	1:42	(I) = Hoe regelen jullie verder dan de inburgering en met name de scholing?
23 24 25 26	1:45	(G) = Nou, het regelen is niet heel veel. Wij melden ze dan aan bij het ROC, dus eigenlijk de contactpersoon in Nijverdal en dan geven wij dus het adres door en het ROC regelt dan weer het intakegesprek met de mensen.

27 28	2:15	(I)=Zet het ROC ze dan ook een bepaald niveau of hebben jullie van tevoren eigenlijk een niveau bedacht?
29 30 31	2:22	(G) = Nou wij geven van tevoren wel aan wat ze gedaan hebben, wat voor werk ze gedaan hebben en wat voor opleiding en dan gaat het ROC zelf indelen in welke groep ze dan het beste kunnen.
32 +33	2:34	(I) = Wat heeft de gemeente precies uitbesteed qua scholing aan Vluchtelingenwerk Nijverdal/Hellendoorn?
34	2:46	(G) = Die heeft de inburgering uitbesteed aan Vluchtelingenwerk.
35	2:48	(I) = Dus volledig?
36	2:42	(G) = Ja.
37	2:53	(I) = En hoe lang volgen jullie nu de scholing van de statushouders?
38 39	3:00	(G) = Drie jaar. Naja, drie jaar of vijf jaar. Ligt eraan of ze verlenging hebben, of als ze alfabetisering hebben, dan is het ook vijf jaar.
40	3:10	(I) = En die verlenging doen jullie dan ook altijd, toch?
41 42 43 44	3:15	(G) = Nou, dat is een beetje wisselend. Meestal vraagt het ROC dat wel aan, maar na onderling overleg is het wel van: die moet een verlenging hebben en het aanvragen doet het ROC meestal want die moet de uren doorgeven dat ze op school zijn geweest.
45 46	3:31	(I) = En welke routes van scholing volgen de cliënten nu?
47 48 49 50	3:34	(G) = Uhm, de meeste wat oudere mensen, die doen dan gewoon alleen de inburgering en jonge mensen die gaan onder de 30 of onder de 25, die gaan na de inburgering vaak nog verder bij het ROC of een andere school naar een vervolgopleiding
51 52 53	4:00	(I) = Oké, en het is toch nu ook vaak omdat eigenlijk heel veel cliënten de alfabetiseringsroute volgen en dat de rest vaak op A2-route, richting taalniveau A2?
54	4:17	(G) = Ja. Eerst heb je A1 en dan A2.
55	4:23	(I) = En hoe vergaat de scholing eigenlijk de cliënten?

56 57 58 59 60 61 62	4:29	(G) = Hoe dat gaat? Ja, dat is heel verschillend. Sommige doen het heel goed en gaan er makkelijk doorheen en anderen die vinden het heel lastig, vooral die alfabetisering doen en die gaan wel naar school om de uren te maken laten we zeggen, maar die hebben wel zoiets van: nou ik kan het niet, of het lukt niet goed.. Daar gaat het dus wel lastig mee en die krijgen ook vaak wel ontheffing dat ze wel moeite hebben gedaan, maar dat ze gewoon het niet kunnen.
63 64 65 66	5:11	(I) = Hoe zie je dat voor je in de nieuwe wet, want in de nieuwe wet is de ontheffing eigenlijk bijna niet meer mogelijk en al helemaal niet op basis van inspanningen. Zouden ze dan überhaupt B1 kunnen halen, of zou dat heel moeilijk worden?
67	5:26	(G) = Nee, B1 gaan ze niet halen.
68	5:29	(I) = Dus dat zie jij echt wel als een moeilijkheid?
69 70 71	5:30	(G) = Ja, die mensen die nu dan ontheffing moeten krijgen, laten we maar zeggen, die gaan. Die kunnen nooit B1 halen, ook niet als ze nog langer naar school gaan ofzo.
72	5:42	(I) = Meten jullie ook de scholingsresultaten?
73 74 75 76 77 78	5:57	(G) = Uhm, we meten niet, maar we hebben wel iedere zes tot acht weken overleg met het ROC en dan gaan we wel kijken hoe het gaat met de cursisten en dan, als er bij sommige mensen actie moet worden ondernomen dat ze heel vaak niet komen of dat er wat anders is, gaan we met die mensen in overleg. Maar we gaan niet echt bijhouden van zoveel zijn er geslaagd en zoveel hebben er ontheffing en dat niet.
79 80	6:22	(I) = Wat is volgens jouw idee het niveau waarop de meeste mensen eindigen in de Nederlandse taal?
81 82 83 84	6:41	(G) = Uhm ja, lastig. Ja, ik weet eigenlijk niet wat het gemiddelde is, want ik weet niet hoeveel er uiteindelijk bijvoorbeeld toch naar Windesheim gaan en er daar slagen. Het zijn er niet heel veel op dit moment. En hoeveel er dan ontheffing krijgen en wat het gemiddelde is. Dat zou ik niet weten.

85		
86 87	7:19	(I) = Naar jouw beleving zou je dan zeggen dat ze A2 gemiddeld wel kunnen halen?
88 89 90 91	7:29	(G) = Uhm ja, sommige, vooral Syrische mensen, is het wat makkelijker voor om het te halen, maar voor Eritrese mensen is het wel iets lastiger. Ja, wat het gemiddelde is weet ik eigenlijk niet, omdat heel veel ontheffing krijgen. Misschien A1 dan gemiddeld is. Dat vind ik lastig.
92 93	7:55	(I) = Heb je het gevoel dat cliënten bij meer inspanning de Nederlandse taal ook beter kunnen beheersen?
94 95 96 97 98 99 100	8:06	(G) = Ja, dat denk ik wel. Ik kan niet checken wat ze thuis doen. Het is wel op zich een algemene regel voor iedereen die iets wil leren. Hoe meer jij je best doet, hoe verder je komt over het algemeen en er zijn natuurlijk ook mensen die wel heel erg hun best doen en waarbij het toch niet lukt. Dat heb je natuurlijk altijd wel, maar ja, ik denk wel dat sommige iets te weinig moeite doen. Het is natuurlijk ook heel moeilijk en ik snap het ook wel dat je er dan niet zoveel zin in hebt.
101 102	9:12	(I) = En wat vind je van hoe de scholing op dit moment met betrekking tot inburgering op dit moment is geregeld?
103	9:25	(G) = Uhm, ja ik denk dat het op zich wel redelijk goed geregeld is.
104 105	9:50	(I) = Heb jij het gevoel dat de zelfredzaamheid van cliënten beter wordt naarmate ze de Nederlandse taal beheersen en zo ja, hoe merk je dat?
106 107 108	10:05	(G) = Ja, dat wordt wel beter als ze de taal beter spreken. Dan kunnen ze veel meer dingen zelf regelen en dan snappen ze brieven die ze krijgen beter en dan kunnen ze ook zelf instanties bellen en zo.
109 110	10:23	(I) = Weet jij zelf een beetje hoe de nieuwe wet eruit gaat zien? Zou je daar iets over kunnen vertellen, of wil je liever dat ik er wat over vertel?
111 112	10:37	(G) = Ja, nou eerlijk gezegd is Caroline daar iets actiever mee dan ik en ja, omdat ik ook minder tijd heb. Jij mag daar wel wat over zeggen.

113	10:50	(I) = De scholing gaat in verschillende onderdelen zijn. Er komen 3 verschillende cursussen waar je uit kan kiezen. Dat is dan de onderwijsroute waarbij het doel is om zo snel mogelijk een Nederlands diploma te halen voor jonge inburgeraars. Dan worden ze binnen 1,5 à 2 jaar klaargestoomd voor een MBO2-opleiding door middel van Nederlandse les en les in overige vakken en daarvoor kunnen ze maximaal 28 jaar zijn in verband met de studiefinanciering erna. Dan heb je een reguliere route dat is dan de B1-cursus en dat moet binnen 3 jaar behaald worden en als er objectief bepaald wordt dat B1 niet mogelijk is, dan moet er A2 examen gedaan worden en als dat niet mogelijk is, heb je de Z-route en daar worden geen ontheffingen meer verleend op basis van voldoende inspanningen en dat is een route voor mensen die slecht leerbaar zijn, analfabeet of laag geschoold en er wordt gestreefd naar het A1-niveau en ontheffing is daar absoluut niet meer mogelijk op basis van voldoende inspanningen.
114		
115		
116		
117		
118		
119		
120		
121		
122		
123		
124		
125		
126		
127		
128	12:20	(G) = Ze moeten dan wel A1 halen, maakt niet uit hoelang ze erover gaan doen?
129		
130	12:24	(I) = Ja, en als ze maar minimaal 1600 uur studie volgen. Maar ontheffing op basis van voldoende inspanning kan niet meer. Dat is dus echt alleen voor laaggeschoolden, slecht leerbare en analfabeten. En dat is een beetje hoe dat eruit gaat zien. Ze willen het niveau een beetje omhoog krikken. Als ik dat zo vertel, zie jij dan bijvoorbeeld al moeilijkheden in die nieuwe wet?
131		
132		
133		
134		
135		
136	13:01	(G) = Uhm, op zich lijkt het mij best goed, alleen vraag ik mij wel af als mensen echt niet kunnen en je hebt geen ontheffing van de inspanning, hoe moet dat dan.
137		
138		
139	13:15	(I) = Hoe zie jij dat bijvoorbeeld voor je in de nieuwe wet?
140	13:22	(G) = Uhm, ik zou toch wel dat erin houden dan dat ze dan 1600 uur gedaan hebben en ze halen nog steeds het niet en ze hebben wel drie keer al examen gedaan en ze halen het iedere keer niet
141		

142 143 144		dan zou ik daar toch wel een soort ontheffing voor geven, want ik zou anders niet weten hoe ze het gaan redden.
145 146 147	13:45	(I) = Dus dat is wel een probleem waar jij denkt tegen aan te gaan lopen? Heb je nog meer dingen waaruit je denkt: daar kunnen echt wel problemen uit komen?
148 149 150 151 152	14:00	(G) = Dus jij zegt eigenlijk de normale route is dat ze in drie jaar B1 moeten halen. Dat is eigenlijk wat de gemiddelde moet kunnen dan. Op zich ben ik er wel voor dat de mensen toch iets meer inspanning moeten leveren en ze een iets hoger niveau moeten halen. Dat lijkt me wel goed.
153 154 155 156 157	14:55	(I) = Je zei net van problemen waar je er tegenaan zou lopen van de Z-route, dat er geen ontheffing meer is en dat jij als oplossing daarin wel ziet na 1600 uur, dat er toch een bepaalde ontheffing mogelijk moet kunnen zijn. Hoe denk jij zelf dat statushouders tegenover de nieuwe wet zullen staan?
158 159 160 161	15:22	(G) = Ik denk dat die wat minder enthousiast zijn want die moeten wat meer gaan doen. Misschien sommige niet die toch al het niet zo moeilijk vinden die zouden het misschien wel fijn vinden maar mensen die er moeite mee hebben die vinden dit wel lastig.
162 163	15:42	(I) = Wat zie jij zelf als mogelijkheden voor de implementatie van deze wet in Vluchtelingenwerk Nijverdal/Hellendoorn?
164 165 166 167 168 169 170 171	15:55	(G) = Ik denk dat wij daar gewoon een prestatie van moeten gaan geven hoe het allemaal gaat worden. De ROC waar we nu bij zitten heeft alleen de A2-route en dan de Z-route waarschijnlijk maar de B1 hebben we in Nijverdal. Ja, daar zijn ze trouwens mee bezig, ze hebben daar wel een groep van. Alleen het is wel net wat anders dan bij een hogeschool. Dus ja, ik denk wel dat het handig zou zijn als wij die B1-route ook in een andere plaats kunnen doen en de gemeente doet daar dan verder niet moeilijk over met reiskosten, dan hoeft het in Nijverdal er niet bij te komen.

172		
173 174 175	17:05	(I) = Dus dat zie jij als mogelijkheden van implementatie dan wel ook dat het op een andere plek mogelijk is als de gemeente dan de reiskosten vergoed dat het dan beter uitvoerbaar zou zijn voor jullie?
176 177 178	17:16	(G) = Nou, ik denk dat zo een school niet genoeg zal verdienen, want er zijn zo weinig mensen die B1 gaan doen en ik denk dat dat er niet uit kan.
179 180	17:31	(I) = En die onderwijsroute, dat zal dan ook wel in Nijverdal een kleine route zijn. De route van tot 28 jaar.
181 182 183	17:38	(G) = Ja, dat zijn ook er niet heel veel, want ze gaan eerst, neem ik aan, naar Almelo voor het voortgezet onderwijs. Het is alleen voor volwassenen de onderwijsroute.
184 185	18:11	(I) = Er is ook veel maatwerk bij betrokken nu met de nieuwe wet. Hoe zie je dat maatwerk voor je voor jullie werk?
186 187 188	18:25	(G) = Uhm, dat wij de mensen nog beter moeten gaan uitleggen hoe het allemaal werkt en wat de mogelijkheden zijn en ik denk dat. Meer advies geven.
189 190	18:45	(I) = Ik denk dan ook persoonlijk misschien meer contact met andere onderwijsinstellingen.
191 192 193 194 195	18:54	(G) = Nou, wij hebben op zich, als mensen naar bijvoorbeeld Windesheim gaan, dan houden wij ook wel contact met die docenten. Wel iets minder dan bij het ROC, maar dat we wel in de gaten houden hoe het met de statushouders gaat. Maar goed misschien dat die inderdaad nog wel een andere taalaanbieder bij moet komen ja.
196 197	19:26	(I) = Want de onderwijsroute wordt een volledig nieuwe route, in ieder geval die is er nu nog niet echt.
198 199	19:32	(G) = Nee, dus ik weet in ieder geval niet dat het ROC dat gaat doen, of die hun opleidingen gaan aanpassen. Dat weet ik eigenlijk niet.
200	19:47	(I) = Duidelijk allemaal. Dat waren alle vragen. Heel erg bedankt.

Interview Henk

Regelnr.	Tijd	Tekst
1 2	0:00	<i>Interviewer (I)</i> = De eerste vraag is: hoe wordt de scholing van statushouders geregeld in de gemeente Hellendoorn?
3 4 5 6 7 8 9 10 11	0:07	<i>Henk (H)</i> = Nou, we hebben op een gegeven moment als ze hier binnenkomen een intakegesprek wat we samen met de gemeente doen en dan geven we ook aan dat ze normaal veertien dagen later een gesprek krijgen met de mensen die inburgering voor ons regelen. Daar hebben we een aantal vrijwilligers die doen dat en die gaan dan in gesprek. Die doen een intakegesprek en die vragen de statushouder naar, nou ja, wat heb je in het verleden gedaan, wat voor opleiding heb je gevolgd en dat doen ze om zo goed mogelijk te kunnen inschatten wat de meest bijpassende school is. Om een goed advies aan de statushouder te kunnen geven.
12 13	0:47	<i>(I)</i> = Dus dat is dan ook gelijk de bijdrage die Vluchtelingenwerk Nijverdal/Hellendoorn levert aan de inburgering?
14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24	0:54	<i>(H)</i> = Uhm, nee, want dat is meer natuurlijk dan alleen het advies geven. Naast het advies begeleiden we ze ook tijdens de inburgering. Dus we zorgen ook dat er een intakegesprek bij de instantie bij de school gebeurt en we blijven mensen ook volgen op het moment dat zij gaan inburgeren om te kijken van: nou gaat dat allemaal goed en we hebben regelmatig overleg met onder andere het ROC met Windesheim en als het nodig is als ze op een andere school zitten hebben we daar ook overleg mee om te kijken hoe het gaat. Soms dan begint iemand aan een B1-opleiding en dan blijkt het toch te hoog gegrepen en dan gaan we kijken of we het nog bij kunnen sturen of misschien nog een andere oplossing. Dus dat soort dingen doen we.
25 26	1:47	<i>(I)</i> = En wat heeft de gemeente precies uitbesteed aan Vluchtelingenwerk Nijverdal/Hellendoorn qua scholing?
27	1:53	<i>(H)</i> = Uhm, eigenlijk doen wij alles op dat gebied.

28	1:57	(I) = Dus eigenlijk is het volledig uitbesteed?
29 30	1:59	(H) = De inburgering, wat de inburgering betreft, is het volledig voor Vluchtelingenwerk. We overleggen natuurlijk wel met de gemeente.
31	2:18	(I) = Hoelang wordt de scholing van statushouders gevolgd?
32 33 34 35 36 37	2:21	(H) = Uhm, nou eigenlijk zolang ze de inburgering volgen. Kijk, je hebt natuurlijk inburgeraars die vroeger hun hbo-opleiding gevolgd hebben, die doen, die mogen er maximaal drie jaar over doen, maar je hebt ook een groep mensen die hebben bijvoorbeeld nooit op school gezeten, die zijn analfabeet. Die mogen er maximaal vijf jaar over doen, dus als ze analfabeet zijn dan begeleiden we ze vijf jaar.
38	2:45	(I) = Oké en welke routes van scholing volgen de cliënten nu?
39 40 41 42 43 44	2:49	(H) = Uhm, de meeste mensen volgen een tot aan A2-niveau als je dat bedoelt. En er zijn een aantal die een B1-route volgen en dat doen ze vaak via een hbo-opleiding, bijvoorbeeld Windesheim. Die biedt dat soort trajecten dan, of Saxion die biedt dat ook aan. En dan heb je nog een groep mensen die als ze klaar zijn met A2 dan van de gemeente educatiegeld mogen gebruiken en die mogen dan eventueel naar een B1-training gaan.
45	3:37	(I) = En hoe vergaat de scholing de cliënten?
46 47 48 49 50	3:41	(H) = Nou, omdat ze, omdat wij ze begeleiden hebben we redelijk goed in beeld. Hebben we gewoon goed in beeld of het goed gaat op school, of want er is ook bijvoorbeeld overleg met het ROC van: goh, uhm, als iemand het gewoon niet haalt, het A2-niveau, wat dan de alternatieven zijn. Dat we samen overleggen wat een alternatief er is te bieden.
51	4:14	(I) = En worden de scholingsresultaten gemeten?
52 53 54 55 56	4:16	(H) = Of ze gemeten worden? Nee, volgens mij meten we dat niet echt. Misschien zouden we de gegevens wel bij het ROC kunnen opvragen van wie haalt A2 wel en wie haalt het niet en hoe haalt B1 het. Ik denk als we daar een onderzoekje aan wijden, zouden we de cijfers wel boven tafel kunnen krijgen, maar ik heb ze niet paraat nee.

57 58	4:44	(I) = Wat is het niveau volgens jou waarop de meeste cliënten eindigen in de Nederlandse taal?
59 60 61	4:51	(H) = Nou, uhm, de groep die wij hier hebben, ik denk op hooguit A2-niveau. Met een aantal uitschieters naar boven naar B1-niveau en dat is echt minder dan 10% van het geheel. Dat laatste, B1.
62 63	5:10	(I) = En heb je het gevoel dat de cliënten bij meer inspanning de Nederlandse taal beter zouden kunnen beheersen?
64 65 66 67 68	5:16	(H) = Uhm, ik denk, ja ja, Het is ook... Ik denk dat het ook meespeelt of je gemotiveerd wordt tijdens de lessen, of je getriggerd wordt. Uhm, en ik heb het idee dat tot en met het A2-niveau er weinig prikkels zijn om er echt wat leuks, om een goed resultaat. Een gevoel is dat. Ik kan het niet meten maar ik heb dat gevoel.
69 70	5:50	(I) = Dus jij hebt het gevoel dat inderdaad als de cliënten zich meer zouden inspannen ze meer zouden kunnen?
71 72 73 74 75	5:57	(H) = Ja, maar dat is een, ja hoe noem je zoiets? Dat moet van twee kanten komen dus en een school moet mensen stimuleren en mensen moeten zelf ook daar goed bewust van zijn hoe belangrijk taal al is en hoe belangrijk het is dat je iets van de cultuur van je nieuwe land weet en dat soort dingen.
76 77	6:18	(I) = Wat vind jij nu eigenlijk zelf van hoe de scholing met betrekking tot inburgering is geregeld nu wettelijk?
78 79 80 81 82 83 84 85	6:26	(H) = Ik vind dit, zoals het nu geregeld is... Nee, vind ik het... Het is niet slecht en het is niet goed. Het kan beter. En ik zou het veel intensiever willen zien. Ik bedoel, ik kan mij best voorstellen dat die drie dagdeeltjes in de week, ja, at is dat nou weer in verhouding tot? Nee, dan zou je bij wijze van zeggen kunnen zeggen: nou ga eerst het eerste half jaar gewoon een hele week naar school toe, of niet naar school in die banken, maar kom mee met een taalstage of dat soort dingen, dat mensen niet alleen taallessen krijgen en inburgeringslessen, maar dat het veel beter wordt.
86	7:14	(I) = Dus het is nu eigenlijk oké, maar het kan veel beter?

87 88	7:19	(H) = Ja. Nou oké. Een mager zesje als je met cijfers mag, dan is het een mager zesje.
89 90	7:29	(I) = En heb je bijvoorbeeld gemerkt dat de zelfredzaamheid van cliënten beter wordt naar mate ze de Nederlandse taal beheersen?
91	7:36	(H) = Ja.
92	7:40	(I) = Zou je daar een voorbeeld van kunnen geven, hoe je dat merkt?
93 94 95 96 97 98 99 100	7:41	(H) = Uhm, nou dat merk je bijvoorbeeld bij het eh spreekuur bijvoorbeeld als mensen, die komen met een moeilijke brief en dan leg je dat uit en dan kan je dat gewoon op zijn Nederlands doen. En wat je dan ook wel eens merkt van: volgens mij kan die persoon zelf Nederlands spreken en heeft die alleen een steuntje in de rug nodig en dan geef je gewoon de telefoon aan iemand en dan redden ze zich prima zelf in een telefoongesprek en als iemand het telefoongesprekje zelf met de Nederlandse taal kan redden, dan ben je aardig op dreef.
101	8:18	(I) = Weet je ongeveer hoe de nieuwe wet eruit komt te zien?
102 103 104 105	8:28	(H) = Dat, nou ja, de grote lijnen wel natuurlijk. Hoe het precies hier plaatselijk in de regio gaat worden is even afwachten, maar we zijn er wel bij betrokken geweest, dus we hebben onze mening mogen geven, dus ik ben ook benieuwd of ze daar daadwerkelijk wat mee gaan doen.
106	8:45	(I) = Wat is jouw beeld van de nieuwe wet?
107 108 109 110 111 112 113 114 115 116	8:48	(H) = Nou, uhm. Eigenlijk tweeledig een beetje van: ja er komen verschillende niveaus erin. Vooral de jongere mensen die worden veel meer gestimuleerd om het reguliere onderwijs in te gaan. Dat vind ik heel positief. Alleen een grote groep mensen op B1-niveau te krijgen, dat is een mooi streven, maar dat lukt je niet op de met drie dagdeeltjes lesgeven op dit moment, daar red je dit niet mee. Daar kom je er niet mee en dan moet je mensen veel meer prikkelen en stimuleren om op dat B1-niveau te komen, want B1 is best een behoorlijk niveau natuurlijk. En jij weet ook wel dat als je in het buitenland de taal op een B1-niveau spreekt, dat ze je nog niet altijd begrijpen, dus ook B1 is het nog niet. Dat zal als je echt goed Nederlands wil, zal je veel meer moeten doen dan B1 en dan heb je natuurlijk nog de ontsnappingsroute de, volgens mij heet dat de Z-route, dat je op jouw eigen niveau uhm, en hoe ze dat precies willen inkleden, dat is voor mij nog een raadsel.

117		
118		
119		
120		
121	10:05	(I) = De Z-route is dan meer een route voor mensen die slecht leerbaar, analfabeet of laaggeschoold zijn. Waar er eigenlijk wordt gestreefd naar A1 en waar er geen ontheffing meer is.
122		
123		
124	10:16	(H) = Nee, zeker geen ontheffing meer, want dat vind ik ook wel. Ik vind eigenlijk dat er te makkelijk ontheft wordt en dat er zelfs mensen zijn die aansturen op een ontheffing, dus gewoon doordat anderen zeggen: als je niet je best doet komt het ook vanzelf wel goed. Je hoeft je niet zo in te spannen en dat is de verkeerde motivatie natuurlijk, je moet juist zo veel mogelijk te komen met die taal met de inburgering.
125		
126		
127		
128		
129		
130	10:45	(I) = Welke moeilijkheden zie jij zelf in de nieuwe wet?
131	10:51	(H) = Welke moeilijkheden? Nou ja, onder andere dat de slager zijn eigen vlees gaat keuren. Dat vind ik een beetje. Ik bedoel je gaat als gemeente naar het AZC toe daar ga je samen met de cliënt een plan opstellen. Ja, en het is maar wie bepaalt nou werkelijk dan wat het niveau is van iemand, of ga je dan toch aansturen op wat voor de gemeente het handigst is? Ik zou graag willen zien dat dat door een onafhankelijke instantie gebeurt. Die onafhankelijk zou kunnen bepalen: jij bent echt een voor de B1-route en dat zou je ook kunnen halen, of jij bent echt iemand, nou ja, de jongeren staat al vast dat die het regulier onderwijs in gaan en dit is een echte Z-klant, daar moeten wat extra inspanningen voor gedaan worden en dan moeten er ook echt extra inspanningen gebeuren, want daar ben ik zo bang voor: dat het gaat verzanden, dat iemand eigenlijk, omdat die analfabeet is, uhm, toch niet voldoende geholpen wordt om de Nederlandse taal te leren.
132		
133		
134		
135		
136		
137		
138		
139		
140		
141		
142		
143		
144	12:04	(I) = Wat vind je tot nu toe van wat er tot nu toe bekend is van de nieuwe wet?
145		

146 147 148 149 150 151	12:08	(H) = Uhm, eigenlijk is het een soort, dat kennen we wel van andere wetten, een raamwet die richtlijnen geeft en dan moet je dat regionaal invullen. Ik vindt het, na ja, die drie richtingen snap ik wel, maar hoe ze het precies gaan invullen is mij nog veel te onduidelijk. En of er ook genoeg geld voor beschikbaar wordt gesteld want ook ja, daar gaat het natuurlijk om hangen.
152	12:42	(I) = Hoe zie jij tot nu toe de nieuwe wet voor je?
153 154 155 156 157 158 159	12:46	(H) = Ik vind het in ieder geval een stuk positiever dan dat het nu gaat, want in de grote steden merk je wel dat het niet goed gaat met de inburgering en dat het veel te vrijblijvend is, want mensen moeten zelf. Mensen komen net nieuw Nederland in en dan moeten ze het zelf regelen. Heel vreemd allemaal. En die nieuwe wet die zorgt ervoor dat het allemaal in strakke lijntjes wordt gezet, daar ben ik wel een voorstander van. Alleen de invulling ben ik erg benieuwd naar.
160 161	13:17	(I) = Tegen welke problemen verwacht je zelf tegenaan te gaan lopen in de organisatie?
162 163 164 165 166 167	13:22	(H) = Nou, in mijn organisatie. Dat uhm. Dat is het probleem, we lopen nog tegen onduidelijkheden aan. De een zegt van: goh jongens, jullie moeten gewoon nog die inburgering blijven doen, maar wie garandeert mij dat we dat gaan doen daar zit ik mee en dat is... Ik vind dat een heel belangrijk onderdeel en mochten wij dat niet krijgen, dat onderdeel, dan zal ik daar als belangenbehartiger stevig op ageren, stevig kijken of dat goed loopt,
168 169	14:05	(I) = En in de inburgering zelf? Welke problemen zie je in de uitvoering daarvan als het overgedragen zou worden aan Vluchtelingenwerk?
170 171 172	14:15	(H) = Nou, ik denk, omdat het ook drie wegen wordt, dat het vrij intensief gaat worden. Dat daar wel een aantal extra uren in gaan zitten om dat wel te begeleiden.
173	14:27	(I) = Dus vooral financiën?
174 175	14:30	(H) = Financieel gezien zal, nou ja, gewoon extra uren voor Vluchtelingenwerk zullen daarvoor nodig zijn. Ik denk dat als we dat

176		inderdaad wel een half fte nodig hebben om goede begeleiding te doen.
177 178	14:48	(I) = Dus als oplossing voor het knelpunt van begeleiding, omdat het een zeer intensieve route is, zie jij meer begeleiding, meer uren, meer subsidie?
179 180 181 182 183 184 185	15:00	(H) = Ja. Ik denk daar gaat wel meer tijd in zitten, maar daar krijg je ook wat voor terug. Dat betekent dat de mensen sneller participeren in deze maatschappij en dat betekent dat mensen minder lang in een uitkering zitten en dat mensen minder tegen problematieken aan lopen. Dus de investering aan de voorkant levert wat aan de achterkant op. Maar daar heeft politiek vaak weinig aan, maar die denken vaak niet over een zo lange horizon
186 187	15:32	(I) = Wat zie jij zelf als een mogelijkheid voor de implementatie van de nieuwe wet binnen Vluchtelingenwerk Nijverdal/Hellendoorn?
188 189 190 191 192	15:37	(H) = Ik heb in ieder geval twee goede vrijwilligers daarop zitten, maar ik denk dat daar ook tijd-technisch en het gewoon ingewikkelder wordt, dus lastigere vraagstukken oplossen. Ik denk dat we in die richting moeten denken en dat je daar professionelere hulp voor nodig hebt, en dus extra uren.
193	16:25	(I) = Dus echt iemand die meer met een achtergrond daarin bijvoorbeeld?
194 195 196 197 198	16:30	(H) = Ja, daar kun je wel aan denken ja. Een vrijwilliger daarin is lastig. Daarmee wil ik niet zeggen dat onze vrijwilligers niet goed zijn, maar daarin ga je echt over een bepaalde lijn heen en dan is dit is het nog voor een professional of een vrijwilliger en dat scheidsvlak zitten we met heel veel dingen met vluchtelingenwerk natuurlijk.
199 200	17:04	(I) = En met de nieuwe wet, heb je daarmee het gevoel dat we meer richting dat vlak gaan?
201	17:15	(H) = Ja, volmondig ja.
202 203	17:19	(I) = Dus dat gaat wel even een probleem worden waar jij tegenaan gaat lopen?

204 205 206 207 208 209 210	17:23	(H) = Ja, want ik denk dat ik die uren niet krijg ook al zeggen sommige ambtenaren bij de gemeente daar moet je gewoon meer uren voor hebben, maar ja. Je weet hoe dat gaat. Dat hebben we met het wmo gezien, met de jeugdzorg gezien. Je moet 100% van de taken doen en je krijgt 80% van het geld, dan gaat zo een gemeente je heus niet zeggen: dan gaan we nog een beetje extra naar vluchtelingenwerk doen, ben ik bang voor hoor.
211 212	17:54	(I) = En hoe denk jij zelf dat statushouders tegenover deze nieuwe wet zullen staan?
213 214 215 216 217 218 219	17:59	(H) = Uhm, nou, waar je natuurlijk ook tegenaan loopt, is natuurlijk voor en na de wet weer en dat er ook mensen zullen zijn die ook wel onder de nieuwe wet willen vallen, omdat dat best wel een... Er zitten best wel intensieve trajecten in, veel meer richting werk en dat soort dingen. Werk combineren met school dat vind ik hele mooie projecten. Ik kan mij voorstellen dat de statushouders zijn waarom ik mag ik niet in zo een project meedoen?
220 221	18:29	(I) = Dus jij denkt ook dat de statushouders wel positief zullen staan tegenover de nieuwe wet in het algemeen?
222 223 224 225 226 227	18:36	(H) = Ja, tenminste, ik denk van wel ja, omdat er meer keuze is, er is meer maatwerk. Er wordt naar je geluisterd wat dat betreft, er wordt bij de intake in het AZC al rekening mee gehouden wat jij in de toekomst zal kunnen doen. Je mag er zelf over meedenken. Vooral dat laatste, zelf mogen meedenken, dat mogen heel veel mensen niet in die landen waar ze vandaan komen. Dus ik denk dat dat wel gewaardeerd zal worden.
228 229	19:00	(I) = Heb je het gevoel dat de nieuwe wet zal bijdragen aan de mate van zelfredzaamheid?
230	19:05	(H) = Ja, ik denk het wel. Volmondig.
231	19:14	(I) = Op welke manier denk je dat?
232 233	19:16	(H) = Ja, als je gewoon een betere basis meekrijgt. Als jij als jongere al vrij vlot het reguliere onderwijs in mag waar je gewoon met leeftijdsgenoten uhm kunt studeren, kunt werken, kunt leren, uhm,

234		dat is sowieso al een veel betere vooruitgang want je merkt nu al dat
235		die jongens en meisjes van niveau 1 naar niveau 2 naar niveau 3 naar
236		niveau 4 moeten. Dat zijn gewoon gigantische lange wegen en als jij
237		gewoon goed kan leren en naar de havo kunt en misschien wel een
238		hbo-opleiding, of misschien wel een goede mbo-opleiding, dan moet
239		dat prima. Dat zie ik wel als iets positiefs en de mensen naar B1 dan
240		die route, dan krijg je gewoon en gecombineerd met werk. Stel je
241		voor dat je al na drie jaar al een betaalde baan hebt. Dat is op dit
242		moment gewoon niet van toepassing, maar dat zou dan wel van
242		toepassing kunnen zijn.
243	20:20	(I) = Dat waren alle vragen. Heel erg bedankt voor het interview.

Interview Caroline

Regelnr.	Tijd	Tekst
1	0:00	<i>Interviewer (I)</i> = Hoe wordt de scholing van statushouders geregeld in
2		de gemeente Hellendoorn?
3	0:06	<i>Caroline (C)</i> = De scholing en alles wat verder onder de WI van 2013
4		valt, is in 2013 de verantwoordelijkheid van Vluchtelingenwerk
5		geworden. In de wet staat dat het eigen verantwoordelijkheid is van
6		de statushouder, maar wij zijn er vanaf het begin vanuit gegaan dat de
7		statushouder hierbij geholpen moet worden.
8	0:24	(I) = Op welke manier helpen jullie dan erbij?
9	0:30	(C) = Tijdens een intake WI worden de rechten en plichten van de
10		wet uitgelegd. We gaan in gesprek over de scholingsachtergrond van
11		de statushouder, brengen onder andere taalvaardigheden, hobby's en
12		overige vaardigheden in kaart. Ook wordt er gesproken over onder
13		andere kinderopvang, het kunnen fietsen en PC-vaardigheden. Ook
		wordt er over vrijwilligerswerk gesproken, en over de gratis
		taalondersteuning.

14		
15 16	1:00	(I) = Dus het is grotendeels eigenlijk een maatschappelijke begeleiding daarin?
17 18	1:05	(C) = Het is een maatschappelijke begeleiding. Wij adviseren. Wij hebben ons vanaf het eerste moment wegwijzer genoemd.
19 20	1:18	(I) = Hoe wordt de inburgering met name de scholing geregeld door Vluchtelingenwerk Nijverdal/Hellendoorn?
21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34	1:24	(C) = Wij regelen, indien een keuze is gemaakt voor het ROC, met toestemming van de statushouder de aanmelding. Wij regelen geen aanvraag van de lening. Ook geven we aan dat de inburgeraar de diplomawaardering kan aanvragen bij het IDW dat is de internationale diplomawaardering. Kiest iemand voor een hogeschool, dan gaan wij ervan uit dat hij/zij in staat is om zelf de aanmelding en de aanvraag van de lening te regelen. Zijn er problemen, dan helpen we. Wij geven ook aan dat, uitzonderingen daargelaten, de statushouder dan zelf verantwoordelijk is voor de reiskosten. Ik kan er nog op aanvullen dat wij wel contact opnemen met de gemeente over een eventuele tegemoetkoming in de reiskosten en dat is in de regel voor 30-ers daar is over te praten maar voor 30+ers is dat moeilijk en de gemeente heeft nu de bijzondere bijstand helemaal teruggebracht en wij weten niet nu welke mensen daar nog in aanmerking voor kunnen komen.
35 36	2:32	(I) = Vanuit waar kijken jullie eigenlijk of er een keuze wordt gemaakt voor het ROC of een hogeschool?
37 38 39 40 41	2:36	(C) = Wij kijken naar de vooropleiding, kijken naar of iemand de Engelse taal machtig is. We kijken ook naar hoe is iemand, hoe praat iemand. Hoe ambitieus is iemand. Wat heeft die in het land van herkomst gedaan wat zijn de ambities en we leggen ook uit dat Windesheim een heel ander studieniveau en studietempo dan bijvoorbeeld een ROC heeft.
42	3:08	(I) = Want Windesheim, die gaat dan naar B1 als ik het goed begrijp?

43 44	3:12	(C) = Ja, uiteindelijk wel. Maar de meeste mensen beginnen wel op A2-niveau.
45	3:17	(I) = Het ROC is dan het lagere niveau?
46	3:22	(C) = Ja, daar is het uitstroomniveau A2.
47 48	3:25	(I) = Wat heeft de gemeente eigenlijk precies uitbesteed qua scholing aan jullie?
49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60	3:31	(C) = Er is eigenlijk geen sprake van “uitbesteden”, maar de gemeente was vanaf 1 januari 2013 niet meer verantwoordelijk voor alles rond de inburgering. De statushouder mag volgens de wet van 2013 een eigen keuze maken qua scholing en is zelf verantwoordelijk voor de voortgang en het halen van het inburgeringsdiploma. Wij adviseren en begeleiden als Vluchtelingenwerk en wijzen op de consequenties als een enigszins afwijkende keuze gemaakt wordt, onder andere online studeren, op grote afstand, niet passend bij vooropleiding. Als iemand online studeert, dan worden uren niet geregistreerd bij DUO, dat kan niet omdat er nooit controle is op de studie thuis. Dat betekent ook dat verlenging niet aangevraagd kan worden, dat ontheffing niet aangevraagd kan worden.
61	4:31	(I) = Want de verlenging en ontheffing vragen jullie wel aan op dit moment.
62 63 64	4:35	(C) = Nee, dat doet de school. Dat doet het ROC en op Windesheim is er nooit sprake van verlenging, want blijkt het niet te lukken dan stroomt iemand al voortijdig af.
65	4:46	(I) = En dan gaat iemand terug naar een lagere route?
66 67 68 69 70 71	4:51	(C) = Ja, meestal vanaf Windesheim gaat men naar Deltion in Zwolle. Blijkbaar heeft Windesheim hele goede contacten met Deltion, want mensen komen dan wel voor reiskosten te staan. Vaak gebeurt het terwijl wij het helemaal niet weten. Wij komen er wel later achter dat ze bij Deltion terecht zijn gekomen. Maar ze gaan bijna nooit naar het ROC van Twente, maar dat is waarschijnlijk regionaal bepaald.

72	5:21	(I) = Hoelang wordt de scholing gevolgd van de statushouder?
73 74 75	5:24	(C) = Even kijken, in principe drie jaar, tenzij de statushouder eerder klaar is met zijn inburgering. Bij alfabetisering in principe vijf jaar, ook weer tenzij een statushouder eerder uitstroomt.
76	5:37	(I) = Gebeurt dat vaak, eerder uitstromen?
77 78 79 80	5:40	(C) = Als mensen de taaltoets hebben gedaan. Dat zijn de alfabetiseringscliënten, gebeurt het heel vaak en die drie jaar ja. Meeste mensen die stromen eerder uit voordat ze drie jaar hebben afgerond. Dan is ook vaak de lening gewoon op.
81	5:59	(I) = Kan je wat meer vertellen over de taaltoets?
82 83 84 85 86	6:01	(C) = Nou, die taaltoets vind ik een lastige. Ik heb zelf nog nooit het niveau en de vragen van de taaltoets gezien, maar je moet eigenlijk bewijzen dat je het niet kunt. Wij vinden dat eigenlijk een hele vreemde constructie, maar je moet. Er wordt tijdens de taaltoets gekeken of iemand toch wel verder kan op A1 of A2-niveau en als dat niet kan, dan krijgt die ontheffing.
87 88	6:28	(I) = En de routes die de cliënten volgen zijn bij het ROC van Twente dus richting A2 en alfabetisering en bij het Windesheim richting B1?
89	6:36	(C) = Ja, uiteindelijk B1 ja.
90	6:41	(I) = Oké en hoe vergaat de scholing de cliënten volgens jou?
91 92 93 94 95 96 97 98 99 100 101	6:43	(C) = Dat is heel wisselend. De meeste cliënten stromen uit op A2-niveau, en sommigen gaan dan door onder de WEB gelden van de gemeente op B1-niveau. Een grote groep alfabetiseert en stroomt uit na de taaltoets. Tijdens deze taaltoets wordt beoordeeld door DUO of de cliënt de mogelijkheid heeft om verder te komen. Bijna altijd stroomt de cliënt uit. Het ROC vraagt de taaltoets aan, maar we hebben wel twijfels over het gemak waarop mensen worden aangemeld voor de taaltoets. We hebben regelmatig het idee dat iemand veel meer kan, maar het tamtam op het ROC rondgaat van als je maar niet goed je best doet, dan kom je automatisch voor die taaltoets in aanmerking en ben je van die inburgering af en dan zitten mensen thuis zonder dat ze de taal spreken en kunnen ze niet verder. Het is allemaal eigen verantwoordelijkheid onder deze wet en ja, dat maakt het wel lastig en het zijn allemaal volwassenen maar ik vind wel dat het ROC er te makkelijk mee omgaat. Soms komt het voor

102		dat een hogeschool toch niet haalbaar blijkt en stroomt een cliënt af naar een ROC. Meestal is dat Deltion in Zwolle.
103		
104		
105		
106		
107		
108	8:26	(I) = Meten jullie ook de scholingresultaten?
109	8:32	(C) = Als het goed is, wordt het gemeten door Blik op Werk en DUO. De resultaten die wij zien bij DUO lijken niet te kloppen. Het zijn hele rare cijfers die er staan en wij hebben het idee dat het niet klopt. Wij hebben verder geen zicht op cijfers. Wij weten zelf dat we 100% in beeld hebben van de mensen en dat er niemand echt uitvalt zonder dat die een school van binnen heeft gezien, maar cijfers die kennen we niet en eerlijk gezegd bemoei ik mij daar ook niet mee.
110		
111		
112		
113		
114		
115		
116	9:09	(I) = Wat is het niveau waarop de meeste cliënten eindigen in de Nederlandse taal?
117		
118	9:13	(C) = Varieert van taaltoets tot B1. Taaltoets zijn de alfabetiseerders. Dat zijn de mensen die echt moeten leren lezen en schrijven in het Latijnse schrift. Sommige mensen die binnenkomen, hebben nooit geleerd te lezen en schrijven. Sommige kennen alleen maar het Arabische schrift of het Tigrinya uit Eritrea en moeten dan het Latijnse schrift nog leren en dan heb je de mensen die A2 halen en de hogeschool haalt B1. Een enkeling heeft in het verleden C1 behaald, maar dat is een uitzondering. Waarschijnlijk worden er hogere niveaus bereikt door een enkeling, maar dat gebeurt buiten ons gezichtsveld.
119		
120		
121		
122		
123		
124		
125		
126		
127	9:56	(I) = Als jij het gemiddelde zou moeten nemen van de cliënten die jij nu begeleidt?
128		
129	9:59	(C) = Dan zit het tussen A1 en A2 in. Je hebt wel van die uitzonderingen ertussen zitten.
130		

131 132	10:12	(I) = Heb je het gevoel dat de cliënten bij meer inspanning de Nederlandse taal beter zouden kunnen beheersen?
133 134 135 136 137 138 139 140 141 142 143	10:18	(C) = Zeker weten! Er wordt nu veel onder de lessen de oorspronkelijke taal gesproken en daar wordt veel te weinig van gezegd. Er heerst weinig discipline en de leerlingen zitten met jas aan in de klas. Er is geen ruimte dit bespreekbaar te maken en het wordt afgedaan met doodoeners. Ook de gemeente vindt het tot onze grote frustratie prima. Er wordt gesteld dat het allemaal volwassenen zijn, maar normen en waarden die bij de Nederlandse maatschappij horen, worden niet in praktijk gebracht. Er worden amper regels gesteld. En wij weten dat het op andere ROC's er wel anders aan toe gaat. We vinden dit ontzettend jammer. Er wordt gewoon niet geluisterd. Eigenlijk wordt het een beetje van tafel geveegd wat wij zeggen erover en dat is het dan. Dat is heel frustrerend.
144	11:15	(I) = Hoe vind je dat de scholing nu is geregeld?
145 146 147 148 149 150 151 152 153	11:23	(C) = Weet je wat het is? Wij zouden best wel kansrijke studenten best wel wat meer naar de hogeschool willen sturen. De keuze geven om dat te doen, maar de randvoorwaarden, die zijn gewoon zo slecht. Als iemand vanuit een bijstandsniveau reiskosten naar Zwolle of naar Enschede moet betalen en een gezin heeft met kinderen, dan gaat dat hem niet worden, dus de meeste mensen komen automatisch bij het ROC terecht. Op zich is een ROC niet verkeerd, maar dit ROC zou gewoon meer kwaliteit kunnen bieden en ze vinden zelf van wel, dat ze voldoende kwaliteit bieden, maar wij hebben daar wel twijfels over.
154 155	12:11	(I) = Dus in de huidige wet vind je het allemaal ook te weinig financiële regelingen daarvoor?
156 157 158 159 160	12:18	(C) = Ja, want de DUO-lening die voorziet alleen maar in de lessen. Het geven van de lessen, dat is alles wat in de DUO-lening zit. Er zit geen randapparatuur in, geen PC, er zitten alleen maar boeken in en het lesmateriaal, maar reiskosten, daar wordt niet over gesproken. Kijk, woont iemand in Amsterdam of Utrecht of in de grote stad en heeft die keuze dan is dat heel makkelijk te maken en dan kan die de fiets pakken en er naar toe fietsen, maar onze mensen hier uit

161 162 163		Nijverdal moeten altijd naar of Zwolle of Enschede en komen voor hoge reiskosten te staan.
164 165	13:00	(I) = Heb je ook gemerkt dat de zelfredzaamheid beter wordt als de Nederlandse taal van de cliënten beter wordt?
166 167 168 169 170 171 172 173 174 175 176 177 178 179 180 181 182 183 184	13:07	(C) = Zeker weten! Cliënten zijn veel beter in staat hun zaken zelf te regelen, worden zelfstandiger, autonomer en in staat zelf hun inkomen te verdienen. Er is nu een groep Eritrese statushouders die doorstroomt naar werk. Die hebben vanuit de WEB-gelden B1 gehaald, of in ieder geval veel lessen gevolgd. Gemeente is daar ook heel actief in. Ook de wat lager opgeleiden en dat zijn mensen die allemaal een werkervaringsplek al hebben en sommige zijn al doorgestroomd naar betaald werk. Dat motiveert en dat stimuleert gigantisch en verder weet ik van één Syrische man. Die heeft op Windesheim gezeten en die heeft een behoorlijke strijd met de gemeente moeten voeren om de reiskosten vergoed te krijgen, maar die werkt nu bij een ICT-bedrijf. Er zijn wel voorbeelden te noemen. Er zijn ook mensen die zelfstandig iets vinden, maar dat is niet zoveel. Dan denk ik vooral aan bijvoorbeeld een kapper. Er komen ontzettend veel kappers uit Syrië zonder opleiding en die kunnen hier soms bij een Syrische kapper terecht. Meer voorbeelden heb ik eigenlijk niet zo. Er wordt wel ingezet op werkervaringsplekken via React, maar dat vinden wij niet passende plekken. Je gaat geen hoogopgeleide man op de hei zetten boompjes te trekken in de veronderstelling dat hij zijn taalvaardigheid daarmee kan opschroeven. Dat lukt niet.
185	14:58	(I) = Weet je enigszins hoe de nieuwe wet eruit gaat zien?
186 187 188 189 190	15:00	(C) = De nieuwe wet gaat uit van een gewenste uitstroom op B1-niveau. Is dat niet mogelijk, dan is de Z-route een optie. Gemeenten worden weer verantwoordelijk voor de hele inburgering en kunnen maatregelen opleggen als niet wordt voldaan aan de regels en dan bedoel ik met maatregel bijvoorbeeld een stopzetten van de uitkering. Er wordt een PIP opgesteld, een persoonlijk inburgeringsplan. Ik geloof dat dat de afkorting is. Als de gemeente weer verantwoordelijk wordt, zullen de Wet inburgering, eigen verantwoordelijkheid nu, en

191		de participatiewet, onder andere verplichting de taal te leren, elkaar
192		niet meer in de weg staan.
193		
194		
195	15:45	(I) = Weet je ook al van de ontheffingen en de onderwijsroute?
196	15:51	(C) = Ontheffingen is dacht ik geen sprake meer van en de
197		onderwijsroute. Daar weet ik eigenlijk heel weinig van. We krijgen
198		wel regelmatig een update van de gemeente en we zoeken zelf ook
199		wel de nodige dingen op en gaan naar workshops enzovoorts, maar
200		het is vooral de gemeente die nu de informatie ontvangt.
201	16:24	(I) = Zou je het fijn vinden als ik je een beetje vertel over de
202	16:30	onderwijsroute?
203	16:33	(C) = Dat mag je doen.
204		(I) = De onderwijsroute is een route waarbij het doel is om zo snel
205		mogelijk een Nederlands diploma te halen voor jonge inburgeraars.
206		Dan worden ze binnen 1,5 a 2 jaar klaargestoomd voor een MBO2
207		opleiding door middel van Nederlandse les en les in overige vakken
		en daarvoor kunnen ze maximaal 28 jaar zijn in verband met de
		studiefinanciering erna.
208	17:05	(C) = Die route heb ik inderdaad gemist. Ja, jongeren, die vallen een
209		beetje tussen het wal en het schip nu in deze wet. Ze moeten
210		aansluiten bij klassen met ouderen binnen de inburgering. Zitten bij
211		hun vader of moeder in de klas. Er is wat dat betreft geen maatwerk.
212		Er zijn ooit wel pogingen gedaan om routes op te zetten door het
213		ROC en dat is nooit van de grond gekomen, dus ik vind eigenlijk de
214		hele nieuwe wet zit veel beter in elkaar als deze huidige wet. Die
		rammelt aan alle kanten.
215	17:53	(I) = Wat vind je verder van de nieuwe wet allemaal?

216	17:57	(C) = Nou, ik zie wel allerlei problemen verschijnen, want de
217		gemeente zal de tijd en geld niet hebben om dit allemaal te kunnen
218		regelen en begeleiden zoals het er nu voorstaat. In 2013 is de wet
219		overgeheveld van betaalde krachten naar vrijwilligers. Dat moet nu
220		dus officieel teruggedraaid worden. Dat betekent dat de gemeente
221		best wel wat werk erbij krijgt en er behoorlijk wat fte's moeten
		bijkomen.
222	18:22	(I) = Dus jij ziet voornamelijk een probleem in de financiën?
223	18:31	(C) = Ja, en ik heb begrepen dat minister Koolmees tot nu toe veel te
224		weinig budget daarvoor in werking stelt en dat de VNG, die zet de
225		hakken in het zand en daar hebben ze eigenlijk groot gelijk in, want
226		ze moeten gewoon goed gefinancierd worden, want anders wordt dit
227		weer een mislukking en dat moet je nu niet willen, want er zijn
228		zoveel mensen die nu aan de kant staan, die nooit in beeld zijn
229		geweest, die de taal niet kennen. Die gewoon niets kunnen en verder
230		zie ik ook wel problemen ontstaan in persoonlijke subjectieve keuzes
231		van de afzonderlijke ambtenaren als er sprake is van aanbestedingen.
232		Wordt er dan vriendjespolitiek bedreven, welke belangen staan
233		voorop enz. dan denk ik bijvoorbeeld ook aan financiële belangen. In
234		hoeverre wordt het dan echt maatwerk. Verder is niveau B1 in de
		meeste gevallen niet haalbaar als ik dan nu kijk naar diegene die op
		het ROC zitten.
235	19:43	(I) = Denk je dat bijvoorbeeld A2 wel haalbaar is? Het is eigenlijk
236		een ontsnappingsroute binnen de B1-route. Als er met een toets wordt
237		getest: nou B1 is echt niet mogelijk dan mogen ze op A2 uitstromen.
238	19:55	(C) = Ja, ik denk dat dat beter is. Weet je, ik denk dat het heel goed is
239		om te streven naar B1, want dat is nu niet het geval. A2 is op het
240		moment eigenlijk het streefniveau. Dat is zeker en dan hoop ik wel
241		dat er zoveel mogelijk ingezet gaat worden op die B1 en dat ook de
242		discipline en het lestempo en leertempo en leerniveau omhoog gaat
243		en dat er meer toezicht is en dat er meer gestimuleerd wordt en ja,
244		daarnaast speelt natuurlijk ook nog die PIP en ik ben eigenlijk een
245		beetje bang dat het afnemen en het opstellen van die PIP niet echt
		objectief zal worden

246	20:47	(I) = Dus als ik het even kort mag samenvatten: de problemen die je
247		eigenlijk voor ogen ziet in de nieuwe wet, zie je de financiën dat er
248		eigenlijk een tekort ervan is. De objectiviteit die gewaarborgd moet
249		worden met betrekking tot aanbestedingen en de PIP's en dat het
250		niveau misschien wel te hoog is. Dat het te hoog gegrepen is.
251	21:06	(C) = Ja.
252	21:10	(I) = Oké, maar hoe zou jij die nieuwe wet voor je zien?
253	21:13	(C) = Uhm, dat is de vraag.. eh op maat les krijgen, het moeten kleine
254		groepen zijn, dat er iemand voor de klas staat die ook mensen
255		aanspreekt, normen waarden en bijvoorbeeld doet de jas uit in de klas
256		en hangt die op, er wordt geleerd. Er wordt gestudeerd, er wordt les
257		gegeven in het Nederlands, de communicatie gaat ook in het
258		Nederlands, tenzij het echt, echt niet kan, veel strakkere les en het
259		zijn dan wel volwassenen, dat weet ik ook wel, maar de nonchalance
260		waarmee het nu af en toe gebeurt, daar krijg ik echt kromme tenen
261		van. Dat vind ik echt heel belangrijk en ik denk dat je op zo'n manier
262		mensen benadert dat je dan ook verwachtingen uitspreekt, want dat
263		gebeurt nu ook amper en daar ook consequenties aan verbindt en ook
264		niet iedere keer als er maar wat dan ook is waardoor mensen dan ook
265		maar niet naar school denken te gaan. Je moet het ook vertellen van
266		tevorens, er moet niet een cultuur ontstaan dat het heel gemakkelijk is
267		om maar weg te blijven van school, want die is er nu.
268	22:52	(I) = Tegen welke problemen denk jij aan te gaan lopen met deze
269		nieuwe wet?
270	22:57	(C) = Uhm, nou, wat mij toch wel iedere keer door mijn hoofd gaat,
271		is dat er startproblemen gaan zijn, omdat je straks twee stromingen
272		krijgt. Je hebt straks één groep onder de wet van 2013, dat zijn alle
273		mensen die straks instromen tot de nieuwe wet echt actueel wordt en
274		die is nu alweer uitgesteld. Dat zijn de mensen die onder die eigen
275		verantwoordelijkheid vallen, die met de DUO lening te maken
276		hebben, ontheffingen, taaltoets enzovoorts. En je krijgt straks een
		groep waarvan hele andere dingen verwacht gaan worden en dan is
		het wel aan de scholen om dat in goede banen te leiden. Ik begrijp dat

277		ze daarop anticiperen, dat wel, maar ik zie daar nogal problemen
278		komen.
279		
280	23:55	(I) = Zijn er nog andere problemen waar je denkt tegenaan te gaan lopen?
281	24:00	(C) = Nou ja problemen, weet je wat dat is, het is voor ons helemaal
282		niet duidelijk wat bij ons komt te liggen. Kijk, als de nieuwe wet van
283		start gaat, ligt het officieel bij de gemeente en wij weten helemaal
284		niet of wij nog een taak krijgen hierin en welke taak dat dan is en dat
285		is tot nu toe volslagen onduidelijk, maar er worden ook weinig
286		handvatten vanuit het rijk gegeven daarin. Het wordt steeds uitgesteld
287		financiering is niet rond, gemeente zegt wel: we willen graag gebruik
288		maken van jullie expertise, spreken alleen niet uit hoe of wat en er is
289		nogal verschillen tussen verschillende gemeenteambtenaren. Uhm,
290		gemeente krijgt straks de financiering voor de nieuwe wet als we
291		taken uit gaan voeren hoe gaat het aan in elkaar zitten. Wij gaan dat
292		niet voor jan nop doen, maar dat is iets wat eigenlijk op hoger niveau
293	25:11	besproken moet worden.
294	25:16	(I) = Ik hoor wel een hele hoop dingen rondom financiën terug.
295		(C) = Ja, klopt, want weet je, het is destijds eigenlijk bij ons over de
296		schutting gegooid als taak van de gemeente. Daar zaten gewoon
297		gemeenteambtenaren op die hielden zich daarmee bezig. In 2013 is
298		het bij ons terecht gekomen. Eigenlijk van: mensen het hoort niet bij
299		ons zoek het uit. Dat was het eigenlijk. Wij zijn eigenlijk, we
300		moesten vanaf 0 toen beginnen. Wij vallen eigenlijk niet onder
301		Vluchtelingenwerk Nederland, dus we moesten het zelf uitvinden.
302		Dat maakt ons wel een stuk sterker en we hebben het gewoon heel
303		goed gedaan. We moesten alle informatie her en der vandaan gaan
304		vissen. Gemeente wist het ook niet, want die was niet
305		verantwoordelijk meer voor de nieuwe wet, dan heb ik het over 2013,
		dus hoe het nu straks zal gaan, dat weet ik ook niet. Kijk, ik ben wel
		heel blij dat deze wet goed opgetuigd wordt, dat er heel goed over
		nagedacht wordt, dat de pilots draaien in het land om te kijken waar
		loop ik tegenaan wat kan goed wat kan niet goed. Dat er werkgroepen
		zijn enzovoort. In 2013 hier heb je de wet en vervolgens kwamen
		statushouders gigantisch in de kou te staan vooral in de grote steden
		waar er geen zicht was op. Je moest inburgeren en wie niet, met als
		gevolg dat er heel veel mensen helemaal uitgevallen zijn, nooit les

306 307 308 309 310 311 312		hebben gehad of wat dan ook, dus ja, hoe dit allemaal nu gaat... eigenlijk weet ik het niet.
313 314	27:03	(I) = Wat zie jij allemaal voor mogelijkheden van de implementatie van de nieuwe wet binnen vluchtelingenwerk Nijverdal/Hellendoorn?
315 316 317 318 319 320 321 322 323	27:09	(C) = Nou, dat kan echt alle kanten op. Mijn beeld is dat wij tot de invoering van de nieuwe wet verantwoordelijk blijven voor de tot dan ingestroomde inburgeraars tot zij uitstromen. De nieuwe inburgeraars komen onder de verantwoordelijkheid van de gemeente. Dan zal er ook van afhangen welke taken weer bij ons worden neergelegd, wat de voorwaarden zijn en of er bijvoorbeeld ook van een financiële tegemoetkoming sprake is. Er is nog niks concreet. Ik vind het prima als wij daar een taak in krijgen, maar dan moet het niet zo zijn dat wij de kutklusjes gaan opknappen. Hier hebben wij geen tijd voor dat mogen jullie doen.
324 325	27:54	(I) = Zie jij er mogelijkheid in dat het volledig uit besteed kan worden aan jullie?
326 327 328 329	28:00	(C) = Dat denk ik wel. Dat betekent dat wij mankrachten erbij moeten hebben, betaalde mankrachten. Ja, als de gemeente een goede geldstroom krijgt vanuit het rijk en de gemeente zegt van: willen jullie dat voor ons uitvoeren nou dan moet de directeur met de gemeente om tafel denk ik.
330 331	28:28	(I) = Dus dat zie je wel voor je, om dat uit te gaan voeren en implementeren bij jullie, mits er een financiële tegemoetkoming tegenover staat?
332 333 334 335	28:39	(C) = En mits wij ook de slagkracht en daadkracht kunnen laten zien want nu is het zo kijk maar zo naar die uitspraken van het ROC over de jassen aan in de klas. Het wordt een klein beetje van tafel geveegd en dan zijn wij toch echt een organisatie met veel vrijwilligers en ik heb toch vaker het gevoel dat er zo tegen je aan wordt gekeken, zo van: je moet er dan inderdaad toch consequenties aan kunnen

336		verbinden en zeggen zo gaat het worden en anders gaan we naar een
337		ander.
338		
339	29:17	(I) = En welke oplossing zie jij voor die problemen?
340	29:31	(C) = Het instellen van een onafhankelijke instantie voor het afnemen
341		en opstellen van de PIP. Dat moet heel objectief gebeuren. Strakke
342		kwaliteitscriteria voor scholen waar ze aan moeten voldoen. Zo wordt
343		hopelijk bijvoorbeeld de oorspronkelijke taal tijdens de lessen
344		uitgebannen. Instellen OV voor studenten die niet in de woonplaats
345		studeren, dus ook voor de 28+ers, die hebben bij ons geen
346		mogelijkheid om in hoog niveau en op snel tempo te studeren. Als
347		het ROC B1 wil gaan aanbieden dan moeten zij les gaan geven op het
348		niveau van een hoge school en in dat tempo en ik heb ontzettend
349		grote twijfels of dat haalbaar is.
350		Beschikbaar stellen van een reëel budget vanuit de overheid, en nu
351		een duidelijke datum te stellen voor de start van de nieuwe wet. Je
352		moet op een gegeven moment zeggen: het moet gebeuren en dan en
353		dan is er geld beschikbaar. Zicht hebben op de mogelijkheden van
354		alle scholen die opleidingen aanbieden, dus niet vastgeplakt zitten
355		aan het ROC, maar ook andere opleidingen en zich niet laten leiden
356	31:38	door beschikbaar budget en subjectieve voorkeuren.
357		
358	31:49	(I) = Dus eigenlijk een keurmerk van Blik op Werk, maar dan op
359		hogere kwaliteit?
360		
361		(C) = Blik op Werk keurmerk zie ik niet zo veel in, want dat is een
362		keer in de zo veel tijd een audit en daar staan opleidingen in en je
363		krijgt dan ook een interview hoe je het gevonden hebt enzovoort.
		Nou, wij weten van statushouders dat ze heel veel moeite hebben met
		kritiek leveren, dus hoe objectief wordt dan zo een beoordeling van
		een opleiding. Nee, ik zie een blik op werk daar heb ik het niet zo
		verschrikkelijk veel vertrouwen in eerlijk gezegd

364		
365 366	32:25	(I) = Dus je zou dan een kwaliteitscheck eens in de zoveel tijd maar niet op vastgelegde momenten willen?
367 368 369 370 371 372	32:35	(C) = Ja, gewoon onverwachts en je zult ook kwaliteitseisen moeten stellen. Ja, hoe dat er precies uit zal moeten zien, dat weet ik ook niet. Je hebt natuurlijk heel veel verschillende lesmethodes die gebruikt worden. Misschien moet je ook meer denken aan het beschikbaar stellen van PC's en een vaardigheidscursus en dat hoeft niet binnen de opleiding maar kan bij maatschappelijke organisaties. Veel breder dan alleen les nemen.
373	33:28	(I) = Zie je ook oplossingen voor het hogere niveau ?
374 375 376 377 378	33:32	(C) = Laat Windesheim en Saxion aub in beeld komen en laat , geef mensen de mogelijkheid daar naar toe te gaan zonder dat ze vanuit hun bijstand dat gaan betalen. Voor degenen die dat kunnen moet er de mogelijkheid zijn dat krijgen ze nu niet. En straks wordt natuurlijk ROC B1 en daar heb ik mijn twijfels over.
379	34:09	(I) = Dat waren de vragen. Dankjewel voor het interview.

Bijlage 3: Analyses

Interview Gerald

Regelnr. Transcript	Regelnr.	Gesprek: tekst transcriptie	Label/code
5 t/m 13, 29 t/m 31	1 2 3 4 5 6 7 8 9	Uhm, ja de mensen komen dan het eerst bij Vluchtelingenwerk voor een intakegesprek en dan gaan we kijken wat voor een vooropleiding ze hebben gedaan en wat voor werk en dat soort dingen en op basis daarvan adviseren wij dan, na ja adviseren, dat mag ik niet helemaal adviseren noemen, dan zeggen wij dus met onze goede keuzebeleid en voor de meeste mensen is dat gewoon het ROC in Nijverdal, dat is dan ook het dichtste bij en dan kunnen ze daar naar toe en sommige mensen die een wat hogere opleiding hebben gedaan, die kunnen naar Saxion	Werkwijze

	10 11 12 13 14 15 16 17 18 19	of Windesheim. Nou, wij geven van tevoren wel aan wat ze gedaan hebben, wat voor werk ze gedaan hebben en wat voor opleiding en dan gaat het ROC zelf indelen in welke groep ze dan het beste kunnen.	
88 t/m 91, 106 t/m 108	20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30	Uhm, ja, sommige, vooral Syrische mensen, is het wat makkelijker voor om het te halen maar voor Eritrese mensen is het wel iets lastiger. Ja, wat het gemiddelde is, weet ik eigenlijk niet omdat heel veel ontheffing krijgen. Misschien A1 dan gemiddeld is. Dat vind ik lastig. Ja, dat wordt wel beter als ze de taal beter spreken. Dan kunnen ze veel meer dingen zelf regelen en dan snappen ze brieven die ze krijgen beter en dan kunnen ze ook zelf instanties bellen en zo.	Zelfredzaamheid
140 t/m 144, 164 t/m 172	31 32 33 34 35 36 37 38	Uhm, ik zou toch wel dat erin houden dan dat ze dan 1600 uur gedaan hebben en ze halen nog steeds het niet en ze hebben wel 3 keer al examen gedaan en ze halen het iedere keer niet, dan zou ik daar toch wel een soort ontheffing voor geven, want ik zou anders niet weten hoe ze het gaan redden. Ik denk dat wij daar gewoon een prestatie van moeten gaan geven hoe het allemaal gaat worden. De ROC waar we nu bij zitten heeft alleen de A2-route en dan de Z-route waarschijnlijk, maar de B1	Knelpunten

	39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52	hebben we in Nijverdal. Ja, daar zijn ze trouwens mee bezig, ze hebben daar wel een groep van. Alleen het is wel net wat anders dan bij een hogeschool. Dus ja, ik denk wel dat het handig zou zijn als wij die B1-route ook in een andere plaats kunnen doen en de gemeente doet daar dan verder niet moeilijk over met reiskosten dan hoeft het in Nijverdal er niet bij te komen.	
186 t/m 188, 191 t/m 195	53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64	Uhm, dat wij de mensen nog beter moeten gaan uitleggen hoe het allemaal werkt en wat de mogelijkheden zijn en ik denk dat. Meer advies geven. Nou wij hebben op zich als mensen naar bijvoorbeeld Windesheim gaan, dan houden wij ook wel contact met die docenten. Wel iets minder dan bij het ROC, maar dat we wel in de gaten houden hoe het met de statushouders gaat. Maar goed, misschien dat die inderdaad nog wel een andere taalaanbieder bij moet komen ja.	Oplossingen

Regelnr. Transcript	Regelnr.	Gesprek: Tekst transcriptie	Label/code
14 t/m 24, 39 t/m 44	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28	Uhm, nee, want dat is meer natuurlijk dan alleen het advies geven. Naast het advies begeleiden we ze ook tijdens de inburgering. Dus we zorgen ook dat er een intakegesprek bij de instantie bij de school gebeurt en we blijven mensen ook volgen op het moment dat zij gaan inburgeren om te kijken van nou gaat dat allemaal goed en we hebben regelmatig overleg met onder andere het ROC met Windesheim en als het nodig is, als ze op een andere school zitten, hebben we daar ook overleg mee om te kijken hoe het gaat. Soms dan begint iemand aan een B1-opleiding en dan blijkt het toch te hoog gegrepen en dan gaan we kijken of we het nog bij kunnen sturen, of misschien nog een andere oplossing. Dus dat soort dingen doen we. De meeste mensen volgen een opleiding tot aan A2- niveau als je dat bedoelt. En er zijn een aantal die een B1-route volgen en dat doen ze vaak via een hbo-opleiding, bijvoorbeeld Windesheim. Die biedt dat soort trajecten aan, of Saxion, die biedt dat ook aan. En dan heb je nog een groep mensen die als ze klaar zijn met A2 dan van de gemeente educatiegeld mogen gebruiken en die mogen dan eventueel naar een B1-training gaan.	Werkwijze

	29		
59 t/m 61, 71 t/m 75, 232 t/m 243	30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58	Nou, uhm, de groep die wij hier hebben ik denk op hooguit A2-niveau. Met een aantal uitschieters naar boven naar B1-niveau en dat is echt minder dan 10% van het geheel. Dat laatste B1. Ja, maar dat is een, ja hoe noem je zoiets. Dat moet van twee kanten komen dus en een school moet mensen stimuleren en mensen moeten zelf ook daar goed bewust van zijn hoe belangrijk taal al is en hoe belangrijk het is dat je iets van de cultuur van je nieuwe land weet en dat soort dingen. Ja, als je gewoon een betere basis meekrijgt. Als jij als jongere al vrij vlot het reguliere onderwijs in mag waar je gewoon met leeftijdsgenoten uhm kunt studeren, kunt werken, kunt leren, uhm, dat is sowieso al een veel betere vooruitgang want je merkt nu al dat die jongens en meisjes van niveau 1 naar niveau 2 naar niveau 3 naar niveau 4 moeten. Dat zijn gewoon gigantische lange wegen en als jij gewoon goed kan leren en naar de havo kunt en misschien wel een hbo-opleiding of misschien wel een goede mbo-opleiding, dan moet dat prima. Dat zie ik wel als iets positiefs en de mensen naar B1 dan die route dan krijg je gewoon en gecombineerd met werk. Stel je voor dat je al na drie jaar al een betaalde baan hebt. Dat is op dit moment gewoon niet van toepassing maar dat zou dan wel van toepassing kunnen zijn.	Zelfredzaamheid

	59 60 61		
107 t/m 120	62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85	Nou, uhm, eigenlijk tweeledig een beetje van, ja, er komen verschillende niveaus erin. Vooral de jongere mensen die worden veel meer gestimuleerd om het reguliere onderwijs in te gaan. Dat vind ik heel positief. Alleen een grote groep mensen op B1-niveau te krijgen dat is een mooi streven maar dat lukt je niet op de met drie dagdeeltjes lesgeven op dit moment daar red je dit niet mee. Daar kom je er niet mee en dan moet je mensen veel meer prikkelen en stimuleren om op dat B1-niveau te komen want B1 is best een behoorlijk niveau natuurlijk. En jij weet ook wel dat als je in het buitenland de taal op een B1-niveau spreekt, dat ze je nog niet altijd begrijpen, dus ook B1 is het nog niet. Dat zal als je echt goed Nederlands wil, zal je veel meer moeten doen dan B1 en dan heb je natuurlijk nog de ontsnappingsroute de , volgens mij heet dat de Z-route, dat je op jouw eigen niveau, uhm, en hoe ze dat precies willen inkleden, dat is voor mij nog een raadsel.	Beeld nieuwe wet
131 t/m 143, 162 t/m 167,	86 87 88	Welke moeilijkheden. Nou ja, onder andere dat de slager zijn eigen vlees gaat keuren. Dat vind ik een beetje. Ik bedoel, je gaat als gemeente naar het AZC toe, daar ga je samen met de cliënt	Knelpunten

89	een plan opstellen. Ja en het is maar wie	
90	bepaalt nou werkelijk dan wat het	
91	niveau is van iemand of ga je dan toch	
92	aansturen op wat voor de gemeente het	
93	handigst is? Ik zou graag willen zien dat	
94	dat door een onafhankelijke instantie	
95	gebeurt. Die onafhankelijk zou kunnen	
96	bepalen jij bent echt een voor de B1-	
97	route en dat zou je ook kunnen halen of	
98	jij bent echt iemand, nou ja, de jongeren	
99	staat al vast dat die het regulier	
100	onderwijs ingaan en dit is een echte Z-	
101	klant daar moeten wat extra	
102	inspanningen voor gedaan worden en	
103	dan moeten er ook echt extra	
104	inspanningen gebeuren, want daar ben	
105	ik zo bang voor: dat het gaat verzanden,	
106	dat iemand eigenlijk omdat die	
107	analfabeet is uhm, toch niet voldoende	
108	geholpen wordt om de Nederlandse taal	
109	te leren. Nou, in mijn organisatie. Dat	
110	uhm, dat is het probleem, we lopen nog	
111	tegen onduidelijkheden aan. De een zegt	
112	van: goh jongens, jullie moeten gewoon	
113	nog die inburgering blijven doen, maar	
114	wie garandeert mij dat we dat gaan doen	
115	daar zit ik mee en dat is... Ik vind dat	
116	een heel belangrijk onderdeel en	
117	mochten wij dat niet krijgen dat	
118	onderdeel, dan zal ik daar als	
	belangenbehartiger stevig op ageren,	
	stevig kijken of dat goed loopt.	

	119		
188 t/m 192	120 121 122 123 124 125 126	Ik heb in ieder geval twee goede vrijwilligers daarop zitten, maar ik denk dat daar ook tijd-technisch en het gewoon ingewikkelder wordt, dus lastigere vraagstukken oplossen. Ik denk dat we in die richting moeten denken en dat je daar professionelere hulp voor nodig hebt en dus extra uren.	Oplossingen

Interview Caroline

Regelnr. Transcript	Regelnr.	Gesprek: tekst transcriptie	Label/code
9 t/m 14 , 21 t/m 34		Tijdens een intake WI worden de rechten en plichten van de wet uitgelegd. We gaan in gesprek over de scholingsachtergrond van de statushouder, brengen onder andere taalvaardigheden, hobby's en overige vaardigheden in kaart. Ook wordt er gesproken over onder andere kinderopvang, het kunnen fietsen en PC-vaardigheden. Ook wordt er over vrijwilligerswerk gesproken, en over de gratis taalondersteuning. Wij regelen, indien een keuze is gemaakt voor het ROC, met toestemming van de statushouder, de aanmelding. Wij regelen geen aanvraag van de lening. Ook geven we aan dat de inburgeraar de diplomawaardering kan aanvragen bij het IDW, dat is de internationale diplomawaardering. Kiest iemand voor een hogeschool, dan gaan wij ervan uit dat hij/zij in staat is om zelf de aanmelding en de aanvraag van de lening te regelen. Zijn er problemen, dan helpen we. Wij geven ook aan dat ,uitzonderingen daargelaten, de	Werkwijze

		statushouder dan zelf verantwoordelijk is voor de reiskosten. Ik kan er nog op aanvullen dat wij wel contact opnemen met de gemeente over een eventuele tegemoetkoming in de reiskosten en dat is in de regel voor 30-ers daar is over te praten, maar voor 30+ers is dat moeilijk en de gemeente heeft nu de bijzondere bijstand helemaal teruggebracht en wij weten niet nu welke mensen daar nog in aanmerking voor kunnen komen.	
118 t/m 126		Varieert van taaltoets tot B1. Taaltoets zijn de alfabetiseerders. Dat zijn de mensen die echt moeten leren lezen en schrijven in het Latijnse schrift. Sommige mensen die binnenkomen hebben nooit geleerd te lezen en schrijven. Sommige kennen alleen maar het Arabische schrift of het Tigrinya uit Eritrea en moeten dan het Latijnse schrift nog leren en dan heb je de mensen die A2 halen en de hogeschool haalt B1. Een enkeling heeft in het verleden C1 behaald, maar dat is een uitzondering. Waarschijnlijk worden er hogere niveaus bereikt door een enkeling, maar dat gebeurt buiten ons gezichtsveld.	Zelfredzaamheid
145 t/m 153, 156 t/m 163		Weet je wat het is? Wij zouden best wel kansrijke studenten best wel wat meer naar de hogeschool willen sturen. De keuze geven om dat te doen maar de randvoorwaarden die zijn gewoon zo slecht. Als iemand vanuit een bijstandsniveau reiskosten naar Zwolle of naar Enschede moet betalen en een gezin heeft met kinderen, dan gaat dat hem niet worden, dus de meeste mensen komen automatisch bij het ROC terecht. Op zich is een ROC niet verkeerd, maar dit ROC zou gewoon meer kwaliteit kunnen bieden en ze vinden zelf van wel, dat ze voldoende kwaliteit bieden, maar wij hebben daar wel twijfels over. Ja, want de DUO-lening, die voorziet alleen maar in de lessen. Het geven van de lessen, dat	Huidige scholing

		is alles wat in de DUO-lening zit. Er zit geen randapparatuur in, geen PC, er zitten alleen maar boeken in en het lesmateriaal maar reiskosten daar wordt niet over gesproken. Kijk, woont iemand in Amsterdam of Utrecht of in de grote stad en heeft die keuze dan is dat heel makkelijk te maken en dan kan die de fiets pakken en er naar toe fietsen, maar onze mensen hier uit Nijverdal moeten altijd naar of Zwolle of Enschede en komen voor hoge reiskosten te staan.	
166 t/m 184		Zeker weten. Cliënten zijn veel beter in staat hun zaken zelf te regelen, worden zelfstandiger, autonomer en in staat zelf hun inkomen te verdienen. Er is nu een groep Eritrese statushouders die doorstroomt naar werk. Die hebben vanuit de WEB-gelden B1 gehaald of in ieder geval veel lessen gevolgd. Gemeente is daar ook heel actief in. Ook de wat lager opgeleiden en dat zijn mensen die allemaal een werkervaringsplek al hebben en sommige zijn al doorgestroomd naar betaald werk. Dat motiveert en dat stimuleert gigantisch en verder weet ik van één Syrische man, die heeft op Windesheim gezeten en die heeft een behoorlijke strijd met de gemeente moeten voeren om de reiskosten vergoed te krijgen maar die werkt nu bij een ICT-bedrijf. Er zijn wel voorbeelden te noemen. Er zijn ook mensen die zelfstandig iets vinden, maar dat is niet zoveel. Dan denk ik vooral aan bijvoorbeeld een kapper. Er komen ontzettend veel kappers uit Syrië zonder opleiding en die kunnen hier soms bij een Syrische kapper terecht. Meer voorbeelden heb ik eigenlijk niet zo. Er wordt wel ingezet op werkervaringsplekken via React, maar dat vinden wij niet passende plekken. Je gaat geen hoogopgeleide man op de hei zetten boompjes te trekken in de veronderstelling dat hij zijn	Zelfredzaamheid

		taalvaardigheid daarmee kan opschroeven. Dat lukt niet.	
216 t/m 221, 223 t/m 234, 281 t/m 292		Nou, ik zie wel allerlei problemen verschijnen, want de gemeente zal de tijd en geld niet hebben om dit allemaal te kunnen regelen en begeleiden zoals het er nu voorstaat. In 2013 is de wet overgeheveld van betaalde krachten naar vrijwilligers. Dat moet nu dus officieel teruggedraaid worden. Dat betekent dat de gemeente best wel wat werk erbij krijgt en er behoorlijk wat fte's moeten bijkomen. Ja en ik heb begrepen dat minister Koolmees tot nu toe veel te weinig budget daarvoor in werking stelt en dat de VNG die zet de hakken in het zand en daar hebben ze eigenlijk groot gelijk in, want ze moeten gewoon goed gefinancierd worden, want anders wordt dit weer een mislukking en dat moet je nu niet willen, want er zijn zoveel mensen die nu aan de kant staan, die nooit in beeld zijn geweest, die de taal niet kennen. Die gewoon niets kunnen en verder zie ik ook wel problemen ontstaan in persoonlijke subjectieve keuzes van de afzonderlijke ambtenaren als er sprake is van aanbestedingen. Wordt er dan vriendjespolitiek bedreven, welke belangen staan voorop enzovoort, dan denk ik bijvoorbeeld ook aan financiële belangen. In hoeverre wordt het dan echt maatwerk? Verder is niveau B1 in de meeste gevallen niet haalbaar als ik dan nu kijk naar diegene die op het ROC zitten. Nou ja, problemen, weet je wat dat is, het is voor ons helemaal niet duidelijk wat bij ons komt te liggen. Kijk, als de nieuwe wet van start gaat, ligt het officieel bij de gemeente en wij weten helemaal niet of wij nog een taak krijgen hierin en welke taak dat dan is en dat is tot nu toe volslagen onduidelijk maar er worden ook weinig handvatten	Knelpunten

		vanuit het rijk gegeven daarin. Het wordt steeds uitgesteld financiering is niet rond, gemeente zegt wel we willen graag gebruik maken van jullie expertise, spreken alleen niet uit hoe of wat en er is nogal verschillen tussen verschillende gemeenteambtenaren. Uhm gemeente krijgt straks de financiering voor de nieuwe wet als we taken uit gaan voeren hoe gaat het aan in elkaar zitten. Wij gaan dat niet voor jan nop doen maar dat is iets wat eigenlijk op hoger niveau besproken moet worden.	
340 t/m 355 367 t/m 372 374 t/m 378		Het instellen van een onafhankelijke instantie voor het afnemen en opstellen van de PIP. Dat moet heel objectief gebeuren. Strakke kwaliteitscriteria voor scholen waar ze aan moeten voldoen. Zo wordt hopelijk bijvootbeeld de oorspronkelijke taal tijdens de lessen uitgebannen. Instellen OV voor studenten die niet in de woonplaats studeren dus ook voor de 28+ers die hebben bij ons geen mogelijkheid om in hoog niveau en op snel tempo te studeren. Als het ROC B1 wil gaan aanbieden, dan moeten zij les gaan geven op het niveau van een hogeschool en in dat tempo en ik heb ontzettend grote twijfels of dat haalbaar is. Beschikbaar stellen van een reëel budget vanuit de overheid, en nu een duidelijke datum te stellen voor de start van de nieuwe wet. Je moet op een gegeven moment zeggen: het moet gebeuren en dan en dan is er geld beschikbaar. Zicht hebben op de mogelijkheden van alle scholen die opleidingen aanbieden dus niet vastgeplakt zitten aan het ROC, maar ook andere opleidingen en zich niet laten leiden door beschikbaar budget en subjectieve voorkeuren. Ja, gewoon onverwachts en je zult ook kwaliteitseisen moeten stellen. Ja, hoe dat er precies uit zal moeten zien, dat weet ik ook niet. Je hebt natuurlijk heel	Oplossingen

		veel verschillende lesmethodes die gebruikt worden. Misschien moet je ook meer denken aan het beschikbaar stellen van PC's en een vaardigheidskursus en dat hoeft niet binnen de opleiding maar kan bij maatschappelijke organisaties. Veel breder dan alleen les nemen. Laat Windesheim en Saxion aub in beeld komen en laat, geef mensen de mogelijkheid daar naar toe te gaan zonder dat ze vanuit hun bijstand dat gaan betalen, voor degene die dat kunnen moet er de mogelijkheid zijn, dat krijgen ze nu niet. En straks wordt natuurlijk ROC B1 en daar heb ik mijn twijfels over.	
--	--	---	--

Bijlage 4: Werkinstructie inburgering

Werkinstructie intake Wet inburgering

Inhoud trajectbegeleiding

Algemeen:

- Is er informatie verstrekt over de inburgering in het AZC?
- Verplicht in te burgeren binnen 3 jaar na beschikkingsdatum (niet onderhandelbaar). Bij alfabetisering 5 jaar.
- Cliënt wijzen op informatieplicht WI eigen verantwoordelijkheid. Brief meegeven waarin dat benoemd staat. Brief is te vinden onder:
G:\SDW\Vluchtelingenwerk\TAAKGROEPEN\WET INBURGERING\Intake inburgering/infobrief inburgeringsplichtigen.
- Resultaatverplichting door maximale inspanning.
- Startdatum is beschikkingsdatum (datum verlening verblijfsvergunning) of datum genoemd in brief DUO.
- Zelf kiezen taalaanbieder (buren, school enz.).
- Zelf betalen of lening; gift bij binnen gestelde termijn inburgeren. Anders zelf betalen.
- Lening alleen bij onderwijsinstelling met certificaat “Blik op Werk”.
- Lening afsluiten bij DUO; wordt meestal aangevraagd door taalaanbieder.
- Geld gaat regelrecht naar taalaanbieder.
- Bij binnen 3 jaar inburgeren wordt lening omgezet in een gift.
- Lesuren worden geregistreerd op school en doorgegeven aan DUO.
- Alle brieven DUO; graag kopie in dossier.
- Bij akkoord: aanmelding per mail bij gekozen taalaanbieder.
- Uitnodiging intake inburgeringslessen afwachten, gesprek evt. met tolk.
- Pre-inburgering gevolgd? Heeft cliënt een certificaat? Hoeveel lessen zijn er gevolgd?
 - Taakverdeling VLW en school benoemen dus dat alle vragen over de inburgering bij ons terechtkomen en alle vragen over de lessen naar school.
- Machtiging voor DUO laten tekenen.

Persoonlijke gegevens via digitaal registratiesysteem:

- Aantal jaren scholing.
- Niveau scholing.
- Beroep.
- Gesproken taal.
- Kennis van ons schrift.
- Kennis andere taal.
- Gezinssituatie/scholing kinderen.
- Kennis van werken met PC/Word/office etc.
- Gekozen taalaanbieder.
- Indien relevant: Werkwijze en begeleiding UAF benoemen (alleen bij hoogopgeleide cliënten).

Randvoorwaarden:

- Computer.
- Fiets (evt. ander vervoer naar taalaanbieder).
- Hobby's, sport en wensen daarin.
- Scholing/kinderopvang geregeld?

Extra taalondersteuning::

- Aanvullend op inburgering.
- Alleen voor gemotiveerde deelnemers.
- Brief meegeven (indien nodig in het Arabisch).

Vrijwilligerswerk:

- Behoeft aan vrijwilligerswerk.
- Ja, melden bij vrijwilligersproject “Noabers van Ver”.

- Zelfmelders staat vrij om wat te doen.
- Oog voor de taalbarrière.
 - Nederlandse taal te stimuleren.

Proces
Voorbereiding: ● Planning gesprek n.a.v. algemene intake. ● Machtiging downloaden voor DUO en laten tekenen. ● In uitnodiging intake WI opnemen dat alle aanwezige brieven van DUO meegenomen worden naar de intake. ● Indien nodig: tolk inschakelen. ● Noteren agenda's betrokkenen. ● Zijn er kinderen betrokken? Dan kijken naar noodzakelijkheid kinderopvang.
Intake: ● Hanteren vragenlijst. ● Deel: algemene informatie. ● Deel: persoonlijke gegevens, wensen etc. ● Indien sprake van reiskosten? Zijn er voldoende middelen? Anders eventueel aanspraak doen op giften pot.
Post-intake: ● Aanmelden taalaanbieder. ● Aanmelden taalondersteuning (indien gewenst). ● Rapporteren in digitaal registratiesysteem. ● Einde inburgeringstermijn in De Database als taak aanmaken.
Contact externen: ● 6 wekelijks overleg met taalaanbieder(s). ● 6 wekelijks overleg gemeente.
Monitoring: ● Tussen evaluaties houden voorwaarde: geen tolk, in gesprek gaan over gesignaleerde problematiek. Deze problematiek kan gesignaleerd worden bij zowel contacten extern als intern (huisbezoekers, spreekuurmedewerkers etc.). ● Rapporteren digitaal registratiesysteem. ● Meting via zelfredzaamheidsladder en participatieladder bij intake, 1 ½ maand, 3 maanden, 6 maanden, 1 jaar, 2 jaar en 3 jaar (einde begeleidingstijd). ● Andere termijnen anders dan inburgeringstermijn in De Database agenderen als taak. ● Na intake gelijk een taak aanmaken in De Database: een half jaar voor het einde van de inburgeringstermijn per inburgering plichtige invoeren of er verlenging nodig is.

Bijlage 5: Nadere toelichting begrippen

allo Savannah.

Hier vind je mijn antwoorden, Succes!

Wat versta jij onder inburgering?

Inburgering is kennis verkrijgen van de Nederlandse taal, normen en waarden, en ook weten hoe deze in praktijk gebracht worden. Dit kunnen integreren in het eigen dagelijks leven. Als iemand ingeburgerd is, moet hij of zij deel kunnen nemen aan de maatschappij in al zijn facetten. Dus ook werken, verder leren, actief zijn in de samenleving.

Wat versta jij onder scholing van statushouders?

Les geven in taal, lezen en schrijven. Kennis overbrengen van alles wat Nederlands is, maar ook binnen de lessen duidelijk maken wat het betekent om de Nederlandse normen en waarden in praktijk te brengen. Hier zelf een duidelijk en consequent voorbeeld in zijn. Onderdompeling in het Nederlands, daarbij respect hebben voor andere culturen, en de verschillen benoemen in gesprekken. Cultuursensitief kunnen werken, met behoud van datgene wat overgebracht moet worden aan lesstof. PC vaardigheid bevorderen, kennis overdragen van de complexe digitale wereld, en daarin wegwijzer en vraagbaak zijn. Sociale kaart in beeld hebben, en daar ook voorbeelden van kunnen geven.

Wat versta jij onder zelfredzaamheid?

Je kunnen redden in het dagelijks leven. Boodschappen doen, een gesprek kunnen voeren op school, bij de huisarts, en ook de weg weten als er een vraag is. Ook; weten waar vragen gesteld kunnen worden als men er niet uitkomt, en ook de bereidheid hebben om de vragen te stellen en hulp in te roepen waar nodig.

Wat versta je onder inspanning bij het leren van de Nederlandse taal?

Thuisstudie, thuis oefenen en de NL taal in praktijk brengen. TV kijken in het NL, zo mogelijk lid worden van de bibliotheek, en open staan voor contacten met Nederlanders. Lid worden van een vereniging, en vrijwilligerswerk doen.

Met vriendelijke groet,

Caroline van Asselt

Trajectbegeleider Wet Inburgering

Stichting De Welle | Constantijnstraat 32a | 7442 ME Nijverdal

E: C.vanasselt@stichtingdewelle.nl | T: 0548 – 638790 | www.stichtingdewelle.nl

Werkdagen: dinsdagmiddag en donderdagmiddag.

ierbij mijn antwoorden. Ik omschrijf het zoals ik denk dat het is, dus geen definitie van internet.

Wat versta jij onder inburgering?

Het bezig zijn met het leren van taal, cultuur, regels, normen en waarden van een bepaald land.

Wat versta jij onder scholing van statushouders?

Voor het geval van Nederland, statushouders Nederlands leren en/of een beroepsopleiding. Dat kan ook via een stageplek.

Wat versta jij onder zelfredzaamheid?

De mate waarin iemand zichzelf kan redden. Voor een statushouder dus in hoeverre ze zichzelf kunnen redden in een ander land. Dus bijvoorbeeld zelf boodschappen doen, reizen met het openbaar vervoer, administratie bijhouden enzovoort.

Wat versta je onder inspanning bij het leren van de Nederlandse taal?

Dat men moeite doet om Nederlands te leren. Niet alleen op school maar ook via contacten met Nederlandse mensen, Nederlandse televisie en zelf initiatieven nemen om te oefenen.

Hopelijk heb je hier wat aan. Succes verder!

Groetjes,

Geraldi

Zie onder. Even wat bij elkaar getypt. Ik hoop dat je er wat aan hebt.

Met vriendelijke groet,

Henk Veenstra

Coördinator VluchtelingenWerk

Van: Savannah van den Brink <savannahtabithavandenbrink@gmail.com>

Verzonden: woensdag 15 juli 2020 20:16

Aan: Henk Veenstra <H.Veenstra@stichtingdewelle.nl>; Caroline van Asselt <C.vanAsselt@stichtingdewelle.nl>; Geraldi Maris <G.Maris@stichtingdewelle.nl>

Onderwerp: Nav interviews enkele vragen

Hallo allemaal,

Naar aanleiding van de interviews heb ik nog een paar vragen wat jullie onder een paar begrippen verstaan. Zouden jullie dit via de e-mail willen beantwoorden.

Wat versta jij onder inburgering?

Inburgering is meer dan een paar taallessen volgen op een school.

Inburgeren is echter ook geen assimilatie!

Inburgeren betekent naar mijn idee dat je leert hoe de Nederlandse samenleving in elkaar zit hoe het functioneert, hoe je jezelf daar staande houdt.

Dat je leert dat wij in Nederland gemiddeld gezien wel eens een anders denken over hoe de samenleving moet functioneren dan in andere landen.

Maar Nederland zegt daarentegen wel dat we niet discrimineren, maar in de praktijk doen we het (on)bewust toch. Wat vreemd is en van buiten komt is de gemiddelde Nederlander niet altijd even positief over. We zijn minder tolerant van binnen dan dat we aan de buitenkant laten zien. Dat is een kant die men ook van ons moet leren.

Inburgeren is ook meedoen in de samenleving, niet alleen in je huisje zitten maar er ook uitkomen. Dingen doen, contacten met andere mensen buiten de landgenoten die je kent in de plaats waar je woont. Het is belangrijk dat je laat merken dat je jezelf wilt ontwikkelen.

Daar zit ook weer een probleem in dat sommige culturen vanuit een wij gedachte reageren: we lossen de problemen in onze groep op. Maar in Nederland is er een ik cultuur en moet je daar ook laten zien dat je zelfstandig zaken op pikt. Dat je initiatieven neemt en niet achteroverleunt totdat iemand tegen je zegt wat je moet doen. Dat kan lastig zijn als je uit een cultuur komt waar anderen voor je denken.

Inburgering betekent ook dat je dezelfde rechten hebt als andere Nederlanders, ook al heb je nog niet een permanente status je hebt wel rechten, leer daar ook gebruik van maken.

Wil je echt inburgeren dan zit je bij een sportclub, gaan je kinderen naar een Nederlandse school, ga je naar de ouderavond, je zoekt zo snel mogelijk werk. Ook al is dat geen passend werk. Laat zien dat je werkt. Daardoor kom je in contact met anderen en uiteindelijk zal je na de nodige investeringen verder komen. Maar inburgeren betekent niet dat je je eigen identiteit moet opgeven. Maak je omgeving duidelijk waarom je bepaalde zaken zo doet zoals je ze doet. Onbekend maakt onbemind. Zelfs een rechtsradicaal die zwaar tegen vluchtelingen is, maar iemand uit die doelgroep leert kennen kan helemaal omslaan omdat hij beter begrijpt hoe die vluchteling in elkaar zit en dat die hier niet gekomen is om zijn hand op te houden, maar graag zijn eigen centjes wil verdienen om zo zijn/haar gezin te onderhouden.

Inburgeren is ook zorgen dat mensen nadat ze een baan hebben gevonden ook nog begeleid worden dusdanig dat ze ook dat vaste dienstverband bereiken.

Het betekent ook dat we als Nederlandse maatschappij deze mensen ook een eerlijke kans moeten bieden. Dus ik zou quota willen als statushouders buiten hun schuld om toch niet aan het werk komen. In de praktijk zie ik dit vaak gebeuren de eerst zo enthousiaste statushouder die de arbeidsmarkt op wil en dan merkt dat zijn naam niet leidt tot uitnodigingen om een 1^e gesprek aan te gaan en dan de teleurstelling die daarop volgt. En die Nederlander die dan zegt: ze willen niet werken.

Wat versta jij onder scholing van statushouders?

Scholing is de basis om de taal te leren. Daarnaast zou het mooi zijn dat scholing ook betekent dat je vrijwilligerswerk doet dat je in een vereniging mee doet, dat je leert een onderdeel van de maatschappij te zijn.

Wat versta jij onder zelfredzaamheid?

Mensen leren om zich in onze maatschappij te handhaven. Leren hoe de verhoudingen liggen. Leren dat Nederlanders graag willen dat je initiatieven neemt. Dat ook leren in de praktijk. Dus een coach die met mensen aan de slag gaat in allerlei oefensituaties, maar ook in de boze buitenwereld met ze de uitdagingen aangaat.

Wat versta je onder inspanning bij het leren van de Nederlandse taal?

De taal is de basis. Dat is heel belangrijk. Kun je jezelf niet verstaanbaar maken, kun je anderen ook niet begrijpen en zal de start in Nederland niet goed verlopen. Wel moet de taal aangepast aan het individu. Maar zoals er nu mogelijkheden zijn om te ontsnappen aan goed taalonderwijs, dat moet niet kunnen. Ieder moet op zijn taalniveau kunnen leren. En niet alleen uit boekjes, maar vooral ook in de praktijk. Dus werkstages organiseren. Sportclubs, muziek, wandelclubs, kookclubs of andere manieren waarbij je regelmatig in contact komt met Nederlanders bezoeken. Er mag dus enige dwang uitgeoefend worden als iemand niet mee wil werken. Die dwang moet niet tot averechtse zaken leiden dat iemand nog verder afdwaalt. Mogelijk zijn er psychische verklaringen waarom iemand niet durft of kan. Ga daar dan ook mee aan de slag.

Inburgeren=School+Werk+Coaching+Nazorg+Gelijke Kansen